

ANDENS LAG av N.P. Wetterlund

Innehållsförteckning:

SJUNDE KAPITLET

Den för-pingstliga lärjungaskolan..... 1

FÖRSTA DELEN

Lärotiden 1

ANDRA DELEN

Utfödelsetiden 6

I. Skräckveckan 7

1. Stöten 7

2. Sållet 8

3. Sällfaran 10

Sällsvindeln 10

Sällsömnerna 11

4. De två händerna 11

II. Upprättelsens tid 13

III. Valets tid 16

TREDJE DELEN

Återblick och översikt 21

FJÄRDE DELEN

Den för-pingstliga lärjungaskolan och

Apostlagärningarnas omvändelser 32

I. Massomvändelser 32

II. Enskildas omvändelser 34

FEMTE DELEN

Självprovning 39

SJUNDE KAPITLET

Den för-pingstliga lärjungaskolan*

Denna skola se vi hos de första lärjungarna. *Så* som mästaren fostrade dem, *så* fostrar han väsentligen alla sina lärjungar i alla tider. Därför skall man lägga märke till de grundväsentliga dragen i deras skola. Ty dem undslipper ingen lärjunge.

Vad är då detta grund väsentliga? Jo, det finna vi lätt, om vi giva akt på de skeden, som deras skola omfattar. Dessa skeden äro först två stora huvudskeden: lärotiden och utfödelsetiden. Betraktom dem.

FÖRSTA DELEN

Lärotiden

»Fader, de ord, som du har givit åt mig, har jag givit åt dem; och de hava tagit emot dem» (Joh 17:8).

Lärjungarna kommo till mästaren sådana de voro. Varje människa får komma till Jesus *just sådan* hon är. Detta är en dyrbar sanning. Men den är blott halva sanningen. Den hela lyder så: »Kom till Jesus sådan du är; men icke för att *förbliva* sådan du är; utan för att bliva en annan än du är, *bliva honom lik.*»

Att komma till Jesus sådan man är och hos honom alltjämt förbliva sådan man är, det går an till en tid; men det är Judas-skolan.

Du får, o människa, komma till Jesus med hela ditt eländiga och förskräckliga syndaliv, men för att få ett nytt liv. Du får komma med ditt onda och hårda stenhjärta, men för att få »ett annat, nytt och rent hjärta». Du kan mycket väl i årtal behålla ditt stenhjärta i Jesu skola; men då övergår det så småningom i Judas' flinthjärta, inför vilket själve mästaren står vanmäktig. Så allvarlig är lärjungaskolan i alla tider.

Då lärjungarna kommo till Jesus, skrämde han icke upp dem med en över dem svävande, förskräcklig gudsvrede, som skulle vara en oöverstiglig mur mellan Gud och dem, ända till dess de fått den muren borttagen genom en utvärtes, juridisk rättfärdiggörelse. Nej, icke ett ord om sådana saker. Tvärtom; så snart han fått lärjungeantalet fullt, håller han bergspredikan; och i den kallar han Gud sexton gånger för deras Fader. Och denne deras »himmelske Fader» målar han för dem under hela lärjungaskolan med de ljuvaste och starkaste färger. Så skall du då, o människa, i allt ditt elände dock aldrig släppa denna Jesu grundlära, att du i Gud har en *Fader*, som är barmhärtig emot dig även *före* din rättfärdiggörelse, *före* din andra födelse.

Men huru kunde Jesus predika ett sådant fadersevangelium för lärjungarna och all världen och det *före* både långfredag, påskdag och

* Om den efterpingstliga lärjungaskolan handlar större delen av nästa kapitel.

pingstdag? Jo, han ställer både dem och hela världen på världs rättfärdiggörelsens vida och fasta grundval. Och den har, som vi veta, detta namn: »**Guds kärlek till världen, så att han utgav sin enfödde Son**». (Joh 3:16)

Den heter även så: »*Guds icke tillräknande av synden*»; och även så: »*Guds fördrag med synden*» o. s. v. Denna rättfärdiggörelse hade lärjungarna. Och det var den, som mästaren sökte göra dem *medvetna* om genom detta fadersevangelium, som är evangelium för all världen.

Men det var förvisso icke något saltlost fadersevangelium, som Kristus predikade. Det se vi av bergspredikan. Ett enda bibehållet ont begär kastar människan ohjälpligen i evig eld (Matt 5:21–30). — Och helig fruktan för Gud inskräper han med ord så andedigra och fasansfulla, att sådana aldrig förut och aldrig efteråt blivit uttalade på vår jord. »*Jag vill visa eder för vem I skolen frukta: frukten honom, som har makt att förgöra både själ och kropp i helvetet. Ja, jag säger eder: honom mån I frukta*» (Matt 10:28; Luk 12:5; Ords 16:13–15). — Behåller du hand, fot eller öga, så kastas du till eldens helvete, där deras mask icke dör och elden icke utsläcks (Mark 9:43–48).

Kristus predikade blott en enda sak: det eviga evangeliet, blott en enda sak: den eviga rättfärdigheten, blott en enda sak: den eviga livsnåden, blott en enda sak: den evige anden. Förstabudsall och andrabudshel kärlek, rättfärdighet, livsnåd och ande, det var innehållet i alla hans ord, såväl de milda som de skarpa. På »de tu buden» upphängde han både det gamla och det nya förbundet. På dem upphängde han de första lärjungarnas frälsning. På dem hänger alla lärjungars frälsning.

Och »de tu buden» predikade han aldrig såsom sinaibud, utan såsom sionsbud, aldrig såsom lag, utan såsom evangelium, såsom »Andens frälsande lag». Han erbjöd och gav »de tu buden» såsom frälsande livsgåva, livsnåd, den där utgrenade ur djuret och ingrenade i honom: Kommen till mig, lären av mig, bliven i mig, ty mig förutan kunnen I intet göra; men den som förbliver i mig, han bär mycken frukt.

Så utsådde han världs rättfärdiggörelsens säd i deras hjärtan: »Du slipper att i egen kraft fullborda 'de tu buden', Kristus fullbordade dem dig till godo, i honom stå de dig till buds under namn av den utlovade anden, första- och andrabudsanden».

Kristus sådde blott ett korn, alltid samma korn: första- och andrabudskornet. Och det skapade i lärjungarna rotlivet till pingstlivet. Hela deras för-pingstliga liv var nämligen blott ett rotliv eller det andliga fosterlivet, havandeskapet. Så i alla tider. Lärjungen måste först gå i läroskolan och upptaga andeordet, livsordet, i sig och genom det bliva ande-fostret, rot-barnet, innan han kan födas till pingst-barn. — All frälsning, allt andligt liv i världen före pingst var blott rotfrälsning, rotliv. Ty på pingstdagen gavs den utlovade anden för första gången på vår jord.

I läroskolan föreligger alltid en stor fara. Och den är skökan. För henne varnade Kristus sina lärjungar *ovårligt*. Och henne avslöjade och bestraffade han inför dem ideligen och stundom med förfärande skärpa, såsom t.ex. i de 8 veropen över henne (Matt 23). Ty hon hade

fördärvat hela judafolket. Hon hade gjort detta folk till »utvärtesjuden», som Kristus beskriver så: »I synens utvärtes för människorna rättfärdiga, men ären invärtes fulla av skrymteri och orättfärdighet» (Matt 23:28); gjort det till »bägaren och fatet» med ren utansida men med orent inre (v.25, 26). Hon hade nämligen klyvt Guds ord, klyvt bort »de tu buden» från löftet, så att dessa bud, som äro lagens ande, hjärta och liv, icke fingo vara löftet. Och därmed hade hon gjort sig ett ande- och budlöst löfte om Messias, som alltså blev en jordisk Messias, vilken framför allt skulle frälsa det judiska djuret från det romerska djuret och göra det förra till det världsbehärskande djuret, vilket alltså bleve en världsbehärskande hornorm med himlen på jorden och jorden i himlen. Och lärjungarna voro så anstuckna av den allmänna skökobesmittelsen, att den satt i dem ända fram på det 6:e berget, såsom vi snart få se.

Och vi hava den kristna skökan. Den ande- och budlöse Messias, som den judiska skökan förberett och begärt — han kom. Den världsbehärskande hornormen blev en förfärande verklighet, ett fasansfullt världsfördärv under skenet av Kristi namn.

Och vi hava särskilt i vårt land den efterlutherska skökan, som är dotter till den romerska, vilken i sin ordning är dotter till den judiska. Och hon är väl bevandrad i mors och mormors konst att klyva Guds ord. Hon klyver fräckt Jesu ord i lag och evangelium, såsom vi sett. »De tu buden» få icke vara med i evangelium. Dem har hon blott på Sinai. Och så rider hon i väg på hädarekampen och håller högt den ande- och budlösa kalken med den ande- och budlösa nåden, den helt och hållet utvärtes rättfärdiggörelsen såsom *allena* frälsande *utanför* födelsen. Och så rider hon omkull och rider ihjäl och rider bort födelsen såsom *allena* frälsande. Så gjorde mormor på sin tid och på sitt sätt, och det ända därhän, att Nikodemus, »Israels lärare», till Kristi stora förvåning icke kunde fatta födelsens frälsning (Joh 3:9, 10). Till den grad hade den där utvärtes-maran på utvärtes-kraken ridit bort invärtesfrälsningen för både lärare och åhörare.

O, I Kristi lärjungar, I oerfarne nybörjare, I dyrbara lamm bland ulvar, vilkas klor både för dem själva och för eder till en tid äro dolda under välmenande och nitälskande fåryta — eder största fara är icke eder synd, icke edert ännu så onda hjärta, för det vet mästaren råd, utan eder största fara är den, att edert hjärta genom ande- och budlös nåd kan övergå i ormen med skenet av Kristi namn. Och kommen I en gång riktigt in i skökans nät, då vet mästaren intet råd med eder. Ty då bliven I fångslade i en tjusande och förblindande andemakt, så att I gå i döden på att det står rätt till.

Genom budlöst löfte dödade den judiska skökan Kristus för folket först *andligen* och såsom följd därav *lekamligen*. Och genom budlöst evangelium dödar den kristna skökan honom för folket först *andligen* och skulle såsom följd därav i varje tid döda honom även *lekamligen*, om han funnes till i den djupt beslöjade gestalt, i vilken han först uppträdde, och om de yttre förhållanden vore desamma som då. Och genom detta andliga kristusmord och andliga lärjungamord, som försiggår i varje tid i skökokyrkan, bringas människorna in under denna förfärande blodsdöm: »*I henne vart funnet profeters och heligas blod och alla deras, som hade blivit slaktade på jorden*» (Upp 18:24). Ty

skökans ande är en dubbelande med dubbelskuld. Den är nämligen först och främst vilddjurets ande. Och all synd i världen, som är begången i den anden, har var och en begått som har den anden, såsom vi sett förut. Men hennes ande är även den *förklädde* vilddjursanden. Och all synd i världen, som är begången i denne ande, har var och en begått, som har den anden. Så är all blodsskuld på jorden, vilken namnes såsom höjdpunkten av all skuld, samlad i och över skökans ande. Hela denna förfärande flod av blod från världens begynnelse vältrar sig fram över skökans hela släkte ända in i evigheternas eld och rök. Så fruktansvärd, så fasansfull är skökans ande. Där ser du den innersta grunden till Jesu oavlåtliga varningar för henne och till hans förfärande verop över henne.

Och liksom den judiska skökan icke dödade Kristus av ren ondska, utan i förblindad välmeneing och i förblindat nit för Gud och själarnas frälsning, så dödar ock den kristna skökan honom icke av ren ondska, utan i förblindad välmeneing och i förblindat nit för Gud och själarnas frälsning. Just denna förblindade, innerst första- och andrabudslösa välmeneing och nitälskan äro det skumrask, i vilket det största onda sker på vår jord, det grumliga vatten, i vilket Satan drar sina fetaste fiskar. Detta beaktas *alldeles* för litet i vår tid, som är så full av »välmeneing och nit» men ofta så skramlande tom på förstabudsall och andrabudshel ande. Här ryckas många lärjungar med i den grumliga och virvlande välmeneingsfloden och försvinna däri.

Ja, just här: i skökoförfalskningen, ormtungeklyvningen av Jesu lära ligger läroskolans fara. Och största delen av allt vad Jesus talat är en direkt eller indirekt varning för densamma. Hela bergspredikan är en varning för »utvärtesjuden». Detta skall beaktas, *beaktas*.

Och det finns blott en väg att undgå denna fara, den gamla vägen, som är denna: »Kommen till mig, lären av mig!» Sätt sekundlig kurs på själva personen, *personen*, och aldrig på hans verk i och för sig. Han själv är det största verket, slutsumman av alla sina verk. Och förbliv stadigt och ihärdigt hos honom i ur och skur, i allt ditt elände. Gå i skola hos honom. Där förelägges blott en läxa, alltid samma läxa i alla lägen, i alla förhållanden, nämligen att inlära Jesus såsom »de tu buden», på vilka allt hänger, det är, att inlära Jesus såsom första- och andrabudsanden, försoningsanden, nådanden, den utlovade anden. Ja, just därpå hänger det:

att inlära Jesus såsom den försonande, förlåtande, födande, helgande första- och andrabudsanden,

att umgås med Jesus såsom första- och andrabudsanden,

att tala med Jesus såsom första- och andrabudsanden,

att bedja till Jesus såsom första- och andrabudsanden,

att vandra med Jesus såsom första- och andrabudsanden med slaktmärket, som förvisso icke bär slaktmärket förgäves, utan sekundligen »märker dig» med mildaste försoning, förlåtelse och hjälp.

Ja, håll dig till Jesus såsom första- och andrabudsanden, ät, drick och inandas den anden, gå och stå i den anden, tala och tig i den anden, sitt och ligg i den anden, sov och vaka i den anden, handla och vandla i den anden; ja, håll dig till Jesus såsom första- och andrabudsanden, så

blir du *en* första- och andrabudsande med honom, en firsidig förstabudsande och en tusenfaldig andrabudsande med honom, en förstabudsall och andrabudshel ande med honom, såsom vatten genomtränger vatten. Ja, det är alltihop. Så enkelt är det. Men så oändligt djupt, högt och vitt är det.

På »de tu buden» upphängde Jesus allt. Och på dem hänger allt i tid och evighet. På dem hänger vår frälsning och på intet annat. Utanför första- och andrabudsanden gives det i tid och evighet ingen frälsning. Ty den, som icke har Kristi ande, hörer honom icke till. Allt tal om nytestamentlig frälsning utanför Kristi första- och andrabudsande är blott skökoprat. Och av sådant är kristenheten full, alldeles såsom hela Kanaans land på Kristi tid var fullt av skökoprat om ande- och budlös utvärtensfrälsning. Ty skökosynden, som är förstabudssynden, är i stort sett icke i avtagande utan i tilltagande. Den är såsom allt i vår värld organisk. Den stiger och stiger till himmelshöjd. Och detta skall icke förtigas, höljas över och gömmas undan, såsom stode det väl till. Nej, bort med bindlarna, upp med ögonen! Ty hornormen lägger så småningom hela världen på knä inför merguden »i Guds namn». Sådan är faran, den vita faran, som Kristus kallade den vitmenade graven, i vilken hela judafolket sjönk ned, och i vilken hela kristenheten sjunker ned vid det 6:e världsríkets afton.

Skökan, som är den förstabudslöse människoanden med skenet av Kristi namn, står under utvecklingens omutliga: »Rulla!» Hon måste växa. Och därmed blir hon allt farligare. Och farligast blir hon i gestalten av den moderna skökan. Den s.k. moderna kristendomen i vår tid är just den moderna skökan, den moderna förstabudslösheten »i Guds namn».

Men härvid skall man noga skilja mellan den »moderna högern» och den »moderna vänstern» eller mellan *förstabudsfast* och *förstabudslös* modernism.

Den förra utgöres av de »skriftlärde, som äro himmelrikets lärjungar, och som bära fram *nytt* och gammalt» (Matt 13:52). Kristus »sänder skriftlärde» (23:34). Men dem förföljer skökan »från den ena staden till den andra», och »dräper och korsfäster dem» andligen, såsom vi ju tydligen se. — Dessa skriftlärde söka att med bibehållande av den evigt oföränderliga frälsningssanningen undanröja de stötestenar, som den mekaniska och andelösa uppfattningen fasthåller såsom »heliga klenoder». Blott ett exempel. Man vill påtvinga människorna den läran, att Moses till punkt och pricka skrivit allt som står i de böcker, vilka bära hans namn. Han skulle alltså ha skrivit även om sin egen död och begravning! Där ha vi en stötesten för tänkande människor. Och det finnes många sådana stenar. Och de måste undanröjas för den sant moderne människoanden, som har både rätt och plikt att bruka sitt *födda* förnuft och förstånd.

Dessa höger-modernister äro icke skökan. Och aktom oss för att delta i det blinda nitet, som vill utrota dem. Det är lättvindigt att tvärsäkert och förnumstigt förkasta allt nytt, såsom vore det av den onde. Men mer kräves det för att kunna följa med i den inre riksutvecklingen och i samtiden se även de goda fröna till framtiden och

stå mottaglig för den frukt, som ur dem växer upp i sinom tid. Härom mer i vårt 12:e kapitel.

Men den moderna vänstern är den moderna skökan, som genom sin lättsinniga behandling av den heliga skrift just kommer att förmedla övergången till det 7:e världsríkets *uppenbara* förnekelse och antikristendom. Dessa fräcka, förstabudslösa modernister hava gjort sig ett par vetenskaps- och kultur horn, »som likna ett lamms». Och i samma mån som kattbjörnen avkastar den gamla skökan, så är den moderna skökan så kvick att kliva upp på honom, såsom vi se. Och hon kysser och klappar honom; och hon smeker, smetar och smörjer honom med vetenskapsnåden och kulturevangeliet, och är så ivrig att modernisera kristendomen, så att hädelsekraken skall få behålla livet och bli spak. Och han är alldeles förtjust, såsom du ju ser och hör. Men vänta bara. Snart kastar han av även henne; och hon får ränna efter och hålla i svansen, tills hon får den dödliga sparken även hon.

Dessa modernister äro förelöpare till de »orena andar och vederstyggliga fåglar», som skola taga Babel i besittning vid det 7:e världsríkets början. Du ser och hör ju redan nu, huru t.ex. socialister och med dem beslätade anderiktningar börja tycka om statskyrkan och säga sig skola taga hand om henne för sina ändamål. Och när den ohyggliga fågelskaran — vi tala icke om personerna i och för sig, utan om den vederstyggliche ande, som besjälär dem — fått tillräcklig makt, så är det slut med även den moderna skökan, som icke är någonting annat än den förklädde styggelse-fågeln, vilken läser bibeln med hackande näbb och sönderrivande klor och därmed banar väg för sina oförklädda fränder från luften (Ef 2:2). På samma rum, där den gamla och den moderna skökan nu står och fördärvar vårt folk med det förstabudslösa evangeliets horerikalk, på samma rum skola fåglarna flaxa, gastarna ropa och paddorna kväka (Upp 18:1–3; 16:12–16; jfr Jes 34:14). Vi se redan nu här och där i »folkets hus» både fågeln, gasten och paddan. Man gör smädelse och hädelse och allahanda vederstyggliga fritänkareorgier till »kultiverande» folknöjen. Och när deras tid är kommen, så flytta de in i kyrkor och bönhus, där skökan rett rum för dem. Det fallna Babel skall bliva ett »tillhåll för alla orena andar». Och då kostar det livet för Herrens heliga. — Härom mer i vårt 12:e kapitel.

Sålunda har läroskolan stora och lömska faror särskilt i vår långt framskridna skökotid. Och det finns blott ett sätt att undgå dem. Och det är att gå i skola hos den *nye* Jesus, som just är den *gamle* Jesus, och som just är *tubuds-Jesus*. Han, blott han, leder lärjungen rätt.

ANDRA DELEN

Utfödelseiden

Förberedande utfödelseur djuret, stundom mycket bittra, hade lärjungarna redan haft under lärotiden (t.ex. Matt 16:21–26; 18:1–4). Och förberedande infödelseur mästartarens ande, stundom mycket ljuva, hade de även haft, t.ex. på bergspredikans och förklarings berg.

Men den avgörande utfödelseiden börjar under sista resan till

Jerusalem, då de följde mästaren »med förvåning och bävan» (Mark 10:32–34). De gingo där med dödsaningar. Och denna utfödelsestid räcker ända intill pingstdagen.

Detta stora skede omfattar tre mindre skeden, nämligen skräckveckan, upprättelsestiden och valtiden. Alltså:

I

Skräckveckan

Lärjungarnas andra födelsedag (pingstdagen) föregicks av en långvarig och bitter födslokamp. Och kvalen nådde sin höjd under vad vi kalla skräckveckan, som utgöres av de förskräckliga lidandesdagarna och lidandesnätterna i Jerusalem ända intill mästarens uppenbarelse för dem på påskdagen. Också hade han på förhand sagt dem, vad det nu var fråga om. »*Sannerligen, sannerligen säger jag eder: I skolen gråta och jämra eder, men världen skall glädja sig. — När en kvinna föder barn, har hon bedrövelse. — Så haven ock I nu bedrövelse*» (Joh 16:20–22). Det var alltså fråga om just deras *utfödelse*.

Skräckveckan innehåller mycket. Se här blott fyra saker: Stöten, sållet, sållfaran och de två händerna. Sålunda:

1

Stöten

» *I denna natt skolen I alla förargas i mig*», eller, såsom det ock översattes: »*taga anstöt av mig*» (Matt 26:31). Det var stöten. Och vad stötte de emot? Jo, en sten. Och den stenen var mästaren. Han lade sig rakt i deras väg, då han gick att dö. De ville icke, att han skulle dö, ville icke ens höra talas därom (Matt 16:22). Ty med hans död gingo alla deras jordiska och köttliga messiasförhoppningar om intet.

Så blev han deras »stötsten och förargelseklippa». De ville fram på *sin egen väg*, som var vägen in i Guds rike utan utfödelse, *utan* död. De ville ha djuret med dit in. Men Lammet lade sig tvärs över deras väg såsom det orubbliga Sten-Lammet. Och det stötte de emot. Och så blevo de »stötta», förargade. Och just i denna förargelse kom djuret i dagen.

Mästarens synd-, skuld- och straffrie ande *in i döden* stängde deras väg. Och så förargades de. Därmed jäste deras synd-, skuld- och dödsande upp i dagen.

Mästarens helige lag-ande, första- och andrabudsanden *in i döden*, stod där som en klippa inför dem. Mot den slogo de sig och blevo arga. Därmed dök syndens och dödens lagande upp.

Den heliga gudsviljan, som mästaren fullbordade *in i döden*, reste sig som ett oöverkomligt och okringgångbart berg framför dem. Denna obevekliga stenvilja rev upp *deras* stenvilja, vildviljan, egenviljan, i grund.

Väl hade mästarens vilja ofta förut lagt sig i vägen för deras egenvilja och därmed gjort betydliga bräckor i densamma; men här lägges hon djupare än någonsin. Här ligger hon såsom nytestamentlig frälsningsgrund, såsom »Andens lag», klippan i Sion, vilken kräver absolut underkastelse eller absolut förkastelse, mistandet av livet och därmed finandet av livet, eller behållandet av livet och därmed mistandet av livet. Och här bräckte skoningslöst denna stenvilja upp

deras gamla viljegrund ända ned i djupaste djupet och krävde *viljebyte*, utbyte av vildviljan mot mästartens lammvilja. De hade förut byggt på Jesus; men de sågo icke, att det i mångt och mycket var vilddjuret, som byggde på Lammet och ville neddraga det till frälsning åt sig. Men nu raseras hela denna djurbyggnad, som vill inrymma kattbjörnen och Lammet under samma tak; och det blir fråga om att bygga på Jesu stenvilja av stenviljevirket ett stenviljehus, som är stenriket, vilket skall krossa belätet.

Och lägg märke till, att de förargades alla, alla. Det är korsets förargelse, som ingen undgår. Korset överkorsar skoningslöst även den dyraste, käraste, sötaste mergud. Det hittar vägen till ömmaste punkten. Och det ömmar aldrig för den. Ty det vore ömhet mot djuret. Och den vore hårdaste hårdhet mot lärjungen.

2

Sållet

»Se, Satan har begärt eder för att sålla eder såsom vete» (Luk 22:31).

Lärjungarna stötte emot Sten-Lammet, så att de föllo omkull; och därmed föllo de i Satans såll. Och nu gick det hit och dit, upp och ned och runt omkring med dem såsom med kornen i ett såll. De lågo där huller om buller och visste varken vad eller huru.

Nyss lät det så: »Om än alla taga anstöt, så skall dock jag det icke. Om jag än måste dö med dig, så skall jag dock icke förneka dig. Sammalunda sade de ock alla» (Mark 14:29–31). Men *nu*, i sållet, icke blott förnekar han utan stadfäster förnekelsen med förbannelser och eder.

Lärjungarna hade icke ens en aning om, vilket vilddjur de ännu hyste i sina hjärtan. Men »budordet kom, och synden levde upp» (Rom 7:9). Den eviga lagen, den eviga rättfärdigheten, trädde fram i och med Jesu död, och synden flödade över. Sållet är sjunderomarehålan i hela hennes vidd, djup och höjd. Pauli beskrivning är blott en liten antydning om detsamma.

I sållet brinner det. Fåren måste gå genom eld (Sak 13:7–9). Rotlivets »silver och guld måste luttras» och lösgöras från slagget, djuret. Och därför måste slagget flyta upp, djuret träda fram. Och det sker i sållelden.

Sållet är nämligen vredens sju skålar. De utgutas över djurmänniskorna (Upp 16). Och så långt lärjungen är en sådan, drabbas han av dem.

Den första skålen är det onda och svåra såret. Det är förstabadssåret, svalget mellan människan och Gud genom förstabadssynden. Det är själva grundsåret till alla sår på vår jord. I »stöten» träder det i dagen, i »förargelsen» gapar det, i sållet svider det.

Den andra skålen är »blodet såsom av en död», den andliga blodförgiftningen. I sållet känner människan hela sitt inre och yttre liv, hela sin värld, såsom ett hav av dött blod, där allt levande är dött. »Och jag vart död», sade Paulus.

Den tredje skålen är dödsblodet i själva källorna och floderna. Alla

7 andens källor (Vishet, Förstånd, Rådfullhet, Starkhet, Kunskap, Frukta och Rättfärdighet) äro förgiftade, vordna dödsandekällor, ur vilka 7 giftiga dödsandefloder välla sekundligen fram och samla sig i den andra skålens förskräckliga dödshav. Det är förstabudssåret, ur vilket allt detta dödsandeblood i källor, floder och hav flödar fram. Hela denna levrade blodmassa, som förgiftat och dödat även det lekamliga blodet, är vad Paulus kallar syndens och dödens kropp. »Jag arma människa», utropar han i blodssvedan.

Den fjärde skålen är brännande sol. Det är Gud själv, förstabudssolen, som bränner förstabudsdjuret med förstabudselden i en förstabudssveda, som stundom kan bliva så fruktansvärd, att lärjungen frestas att *häda*, liksom vilddjursmänniskan här alltid hädar (v.9).

Den femte gjutes över vilddjurets tron. Och dess rike förmörkas. Det är virrvarret i sållet. Här gör människan allting på tok. Och allt går på tok. »Jag vet icke vad jag gör, ty vad jag vill det gör jag icke, utan vad jag hatar det gör jag», säger Paulus. Och någon gång kan sårsvedan och förmörkelsen bliva så stora, att även hos lärjungen hädelsen bryter ut, så att han knyter hand och skär tand mot levande Gud, alldeles såsom vilddjursmänniskan här alltid gör (v.10, 11).

Den sjätte gjutes i Euftrat, som var gränsfloden mellan österns barbarer och västerns romare, och vilken här står bildligt såsom gränsen mellan ont och gott. Floden torkar ut. Därmed beredes väg för barbarerna: de onda begärens konungar tåga fram och visa sig hava överväldet över människan, även om de icke bryta ut i »grova synder». Hjärtat är ett stinkande träsk, bebott av begärelsernas och lustarnas »paddor» (v.12, 13).

Och den sjunde är ljugeldar och dunder och tordön och den stora jordbävningen, den största som dittills funnits i lärjungens liv. Djurväldet splittras, krossas och vräkes upp och ned i en förskräcklig röra. Här såsom även i de föregående skålarna tillstöta ofta yttre domar, uppskakande och upprivande skickelser, som tränga in till ömmaste punkten och störta djurtronen i hans doldaste och starkaste fästen.*

Denna skålarnas vrede, sållvreden, måste varje lärjunge undergå i *större* eller *mindre grad*, allt efter som han är vilddjuret, som stöter sig på Lammet. Allt som icke i godo böjer sig för lammviljan, det måste *brännas* ned i skräckveckoeld.

Skålarnas vrede bär jag inom mig i mitt blodsfördärv, dödsfördärv. Och detta dödsdjur, straffdjur, vredesdjur, blir känt i dess förfärande gestalt i sålltiden. Och i detta dödsfördärv sitter jag kvar, tills jag släpper upp min vildvilja, egenvilja, och antager stöttestensviljan, som är Sions orubbliga bergslag. Det finns i himmel och på jord ingenting annat, som räddar ur sållet, än Jesu grundvalsvilja i blod. Så länge jag stöter mig på henne, så är hon för mig just Sinai förkrossande, förbannande och krävande lag; men då jag böjer mig för henne och är nöjd med henne, då är hon för mig Sions lag, ett ljuvligt evangelium, som giver vad det kräver. Hon intränger i min vilja, såsom vatten intränger i vatten. Och därmed släckes alla skålarnas vrede.

* Om de sju skålarnas betydelse såsom världsdomar, såsom världssållet, i vilket belätet blir agnar inför stenriket, ämna vi säga ett par ord i vår bok »Guds vredes skålar».

3

Sållfaran

Den är mångfaldig och säkerligen mångfaldigare än vi ana. Men vi påvisa här blott två slag: sållsvindeln och sållsömmen. Alltså först:

Sållsvindeln

Den är tvåfaldig: vänster svindeln; och högersvindeln.

Lärjungarna befunno sig här på en höjd. Och den var rotlivshöjden. De voro i roten utfödda ur djuret, världen, (Joh 15:18, 19) och infödda i den ruvande anden, vilken de ägde såsom rot-ande. Och på denna andehöjd stodo de nu »övergivna av Gud» liksom mästaren. Och där brusade ett djup till vänster och ett djup till höger. Vi ha förut antytt dem.

Vänsterdjupet är förtvivilans vemod, som giver allt hopp förlorat och envist håller fast vid den inbillade omöjligheten av att kunna bliva frälst. Det är vildtjuren. Stundom tager han denna gestalt: »Jag har begått synden mot den helige Ande; allt är förlorat». Och om man bevisar för en sådan människa, att hon icke kan hava begått den synden i sådan grad, att den är oförlåtlig, alldenstund hon ännu icke i uppsåtlig förhärdelse och planmässigt motstånd bortvisat honom, så fasthåller hon dock därvid. Tjuren har fått makt med henne. — Anden varnar henne. Därmed har han ock sagt: Det är ännu icke för sent. Men fortsätter hon i det förhärdade vemodet, som förebär än ett och än ett annat, då bär det av just in i synden mot Anden.

Högerdjupet däremot är förtvivilans trots, som särskilt i 4:e och 5:e vredesskålen blixtrar i verkliga avgrundsflammar i den »solbrända» och förmörkade lärjungasjälen. Det är vildlejonet, som höjer ram och sträcker klor emot Gud. Även här varnar Anden. Därmed har han ock sagt: Det är ännu icke för sent. Men fortsätter människan i det förtvivilade trotset, som förebär än ett och än ett annat, då bär det av in i synden mot Anden.

Ställ dig på branten av en hög klippa och skåda ned i det förfärliga djupet; och du känner en hemska sugning och dragning nedåt. Och stannar du där en stund, så erfar du liksom en gryende vilja att kasta dig utför. Och står du där länge, så gör du det verkliga. Du får svindel och så bär det nedåt.

Så här. Förtvivilans vemod och trots äro den svindel, som lärjungen får i sållskakningen, där stödet i Gud är fördolt och där det provas, huru mycket i lärjungen är guld eller slagg, vete eller agnar. Han står invid de förfärande djupen; och han känner sugningen nedåt och erfar en gryende vilja att kasta sig i förtvivilans djup. Och får denna hemska vilja makt med honom genom uppsåtlig och fasthållen förhärdelse, då försvinner han i djupet för evigt.

Ty detta vemod och detta trots äro *sårad* egenvilja, *sårad* egenkärlek, *sårad* världskärlek. Och de äro den sista utvägen att rädda det sårade djuret från döden. Vemodstjuren och trotslejonet äro egenviljan, vildviljan, räddad undan Guds dödsdom och överförd i satansviljan. Så födes djuret till det avgrundsdjur, mot vilket den *frälsande* Guden står

maktlös. Hela lärjungen varder agnar, som måste prisgivas åt elden.

Vi övergå nu till den andra faran, som är:

Sållsömn

Man kan ock somna i sållet. Och även sållsömn är tvåfaldig: den s.k. evangeliska och den lagiska sömn. Det är alltså skökofaran.

Sålunda först: den lögnevangeliska sömn. — I sållskakningen flyta de lätta kornen upp och flyta ovanpå. De äro slösäd. — Man slår sig till ro i sållet och tror, att det icke kan bliva annorlunda. Man gör sig ett evangelium av dessa ord: »Jag vet icke vad jag gör, ty vad jag vill, det gör jag icke, utan vad jag hatar, det gör jag.» Och med det evangeliet somnar man in i sållet, i Rom 7:e. Där ligger den lögn-evangeliska skökan och sover så djupt. Och där samlar och sover hon mångtusent själar. Det är utanförfrälsningen utanför födelsen, som gör att hon alltid flyter upp i sållet och varder slösäd. Det är den förfalskade »klenoden», som leder henne vilse. Den ande- och budlösa kalken giver henne dvaladrycken.

Och för det andra: den lagiska sållsömn. — Det finnes människor, som aldrig fallit i några »grova synder». Heder åt dem! Och icke heller i sållet bryter synden ut hos dem, såsom den gjorde t.ex. hos Petrus. Stor heder åt dem! Men många av dem hava svårt för att lära känna det inre fördärvet. Vål erfara de det onda begärets makt, men de ha ingen blick för dess syndighet inför Gud. Att t.ex. hat är dråp och begärets blick på en kvinna är hor inför Gud, det ha de svårt att förstå med hjärtat. Att de under allt sitt hedervärda yttre liv dock äro fulla av synd-, skuld- och dödsande och fångar under syndens och dödens lag, det märka de icke. Och därför ha de ingen blick för en grundlig invärtesfrälsning. Kristi ord: »Gör först rent det inre av bågaren och fatet, att ock det yttre av dem må varda rent» (Matt 23:26), är för dem en gåta. De hålla Guds bud ostraffligt till det yttre. Men »de tu buden», på vilka allt hänger, gå de väsentligen förbi. I stället hänga de allting på budens utansida. Och så bliva de lätta i sållet, flyta ovanpå och varda slösäd, och insomna på lagens utansida såsom den enda frälsningsplanka de känna. Och skulle hon visa sig svika här och där, så taga även dessa sin tillflykt till Rom 7:e. Det är den lagiska skökan.

4

De två händerna

De äro en svart och en vit. »Se, Satan har begärt eder.» (Luk 22:31) Och han fick dem, såsom han fordom fick Job (Job 1:6–12). Det är den svarta handen. — »Men jag har bett för dig, att din tro icke må varda om intet» (Luk 22:32). »Helige Fader, bevara dem i ditt namn» (Joh 17:11). Med dessa ord hade mästaren lagt dem och särskilt Petrus i Guds hand. Det är den vita handen.

Lärjungarna måste sammanväxa med mästaren genom en lika död. De måste dö från synden såsom han, utfödas från djuret såsom han. Och därför övergav Gud även dem. Han fördolde sig i templet. Och ingen av dem kunde ingå i det, förrän de sju plågorna hade nått sin fullbordan (Upp 15:8). Dessa plågor voro Guds dom över lärjungadjuret. De voro deras »straffområde», där de måste tömma kalken till botten. Men i kraft av mästarens förstfödelse kunde domsplågorna bliva födslokval

till liv.

Då den gode döljer sig, uppenbarar den onde sig. Då världens Gud går bort, *kommer* denna världens furste. I sållningstider »har mörkret makten». Och den svarte får makt över lärjungen jämt så långt, som denne är svart.

Då Gud övergav Hiskia, skedde det »för att pröva honom, på det att han skulle förnimma allt vad som var i hans hjärta» (2 Krön 32:31). Och han prövade Israels barn för att just det, som bodde i deras hjärtan, skulle bli uppenbart: »om de ville hålla hans bud eller icke» (5 Mos 8:2).

Så här. Han övergav lärjungarna för att allt, vad som bodde i deras hjärtan skulle komma i dagen. Och det kom också i dagen. De visade sig vara både elva vilddjur, som stötte sig på Lammet, och elva lamm, som innerst fasthöllo tron på Lammet. I sållet skakades varje lärjunge i två delar: agnar och vete, slagg och guld, vilddjur och lamm. Och veteviljan, guldviljan, lammviljan, stod på Guds sida. Och kring den viljan slog den vita handen ett fast grepp. Men agnarviljan, slaggviljan, vildviljan, stod på Satans sida. Och kring den viljan slog den svarta handen ett fast grepp. Så lågo de i två händer.

I skräckveckan känner lärjungen tydligt, att här är en ond hand med, som kämpar med den goda handen om hans arma själ. Han erfar, att synden går utöver människomått, även om den icke bryter ut. Vildviljan spetsar till sig i en udd, vars stål inlödes av en hemsk avgrundsvilja. Här finnas andeingjutelser och frestelsestormar av sådan art, att allt tvivel på deras »svarta» ursprung försvinner för alltid. — Vissa präster och andra modernister äro nu så ivriga att »avsätta djävulen ur läran». Men den, som i skräckveckokamp lärt personligen känna honom, han ömkar sig över slik ytlighet. Här, såsom vid all annan modern pojkaktighet och slyngelkritik, är det brist på för-pingstlig skolgång. Våra vänstermodernister äro så *lärd*a, så att de veta ingenting, och så *viktiga*, så att de våga ingenting.

I skräckveckosället känner lärjungen även, att här är en god hand med. Han erfar tydligt hennes stillande, stödjande och bärande kraft, och huru hon liksom tum för tum i utsäglig barmhärtighet och trofasthet upplöser, avväpnar, övervinner synd-, skuld- och dödsanden, och såmedelst utföder lärjungalammet ur lärjungadjuret. Och han erfar även med absolut tydlighet hennes varnande tryckar och vredgade grepp kring rotviljan, då han närmar sig de sugande svindeldjupen. Och han känner, att dessa varnande tryckar urladda brännande signalgnistor, då vildviljan börjar antaga den fjärde och den femte skålens motståndare- och hädelseuddar. Ty här kan lärjungen förvandla rottron, rot-viljan, i otro, i vildvilja. Och därmed slår han sig ut ur den goda handen. Hon har ingenting att hålla om, då tron försvunnit. Och då måste hon släppa. Och därmed är lärjungen släppt. Han är vorden helt och hållet en agnar-människa, som måste prigsivas åt elden.

I skräckveckan flödar synd-, skuld- och dödsanden över. Och lärjungen ser hos sig intet annat än sådant flöde. Men just det, att han

ser och lider av denne ande, visar, att han i roten är en ren ande.

I sållet kommer agnarna upp. Och han ser hos sig intet annat än agnar. Men just det, att han ser och lider av dem, visar, att han i roten är ett äkta vetekorn.

I skålarnas eld flyter slagget upp. Och han ser hos sig intet annat än slagg. Men just det, att han ser och lider av slagget, visar, att han i roten är äkta guld.

I »förargelsen» rusar vilddjuret upp. Och han ser hos sig intet annat än vilddjur. Men just det, att han ser och lider av vilddjuret, visar, att han i roten är lammet.

Och i denna sin rena rot-ande, som ligger infödd i den ruvande anden och väl innesluten i den goda handen, suckar och kvider han: »Jag arma människa! Förr stiger liket upp från sin bår, än jag själv stiger upp ur min död. Det är slut. Jag är Nollan.» Så fäller rot-tron dödsdomen över otron, rot-jaget dödsdomen över synd-, skuld- och dödsjaget, ja även domen över sig självt såsom absolut maktlost i sig självt. Och nu flammar i öster en gryning; påskdagens sol går upp.

II

Upprättelsens tid

»Elias kommer först och upprättar allt» (Mark 9:11–13).

»Johannes skall omvända många av Israels barn till Herren, deras Gud. Han skall gå framför honom med Elias ande och kraft för att omvända fädernas hjärtan till barnen och de ohörsamma till de rättfärdigas sinnelag, så att han skaffar åt Herren ett välberett folk» (Luk 1:16, 17).

I »stöten» hade lärjungarna fallit omkull. I »sållet» blevo de i grund nedslagna och krossade. Nu måste de upprättas. Rot-tron, rotlivet, måste milt, ömt och försiktigt dragas fram ur ruinerna. Detta gjorde mästaren under de 40 dagarna, som äro upprättelsens tid.

Hela den förpingstliga lärjungaskolan är »upprättelsen», »omvändelsen», »sinnesändringen» eller »välberedelsen» till pingst. Hon är Eliasverket eller Johannesverket. Men hon är framför allt Kristusverket. Ty han fortsatte, fördjupade och fulländade Johannesverket (Joh 3:26; Mark 1:14, 15). Hela Kristi verk på jorden var en förberedelse för honom själv såsom pingst-Kristus. Det var rotverket till pingstverket. — Och vi hava icke att gå i skola hos »Moses och Elias» såsom gammaltestamentliga bärare av rotverket, icke ens hos Johannes, »den störste» av alla representanter för rotanden, rotnåden; ty han försvann i Kristus, såsom morgonstjärnans ljus försvinner i den uppgående solen. Utan vi hava blott att gå i skola hos Kristus. Såsom ännu ofödd ande, d.ä. såsom ännu blott ruvande ande, utför han alltför även det gammaltestamentliga eller Johanneiska rotverket. Han själv såsom den förnedrade är alltjämt vägen till honom själv såsom den upphöjde. Han själv såsom ruvande lag-ande är tuktomästaren till honom själv såsom inneboende lag-ande.

Och detta förpingstliga verk kallas en »upprättelse». Och vad är det som skall »upprättas»? Jo, människoväsendet. Detta har nämligen icke gått förlorat genom synden. Det är oförlorbart. Synden har blott givit detsamma en naturvidrig beskaffenhet. Människan såsom sådan är icke

vilddjuret. Hon är och förblir — människa och aldrig ett djur. Utan vilddjuret är den världsälskande, jordkrypande och lågsinnade nedaneftergestalt, som människan fått genom synden.

Nyfödelsen är alltså icke en skapelse av ett nytt människoväsen, utan en om- eller renskapelse av det ursprungliga väsendet. Det är den människan Jesus Kristus, som i gestalten av den utlovade anden omgestaltar och utgestaltar det upp- och nedvända, bakvända, bortvända, förvända, förkrympta och fördärvade människoväsendet till ett sant, ett »upprättat» människoväsen. Och detta sker, som vi sett, genom ordets, andeordets säd. Denna säd befruktar människan, så att inom henne uppstår ett människofoster, *vilket alltså utgöres av människoanden i innerlig förening med sädesanden*. Denne senare förenar sig nämligen frövis med den förre så djupt och innerligt, som vatten förenar sig med vatten. Denna andeförening i människoväsendets medelpunkt är den kärna av »silver och guld», kring vilken hela detta väsen så småningom samlar sig till ett återupprättat människoväsen, är det befruktade frö, ur vilket rotmänniskan till pingstmänniskan växer upp, är den tro, om vilken mästaren bad, att den icke måtte varda om intet. Och det var denna rotmänniska, som fick genomgå skräckveckans utfödelsekval.

Alltså är visserligen hela den förpingstliga lärjungaskolan upprättelsens tid. Men de 40 dagarna äro i alldeles särskild mening en sådan tid. Ty först måste människan, såsom djurmänniska, grundligt slås ned, innan det kan komma till en grundlig upprättelse. Och nu hade de elva blivit grundligt nedslagna. *Och nu först bryter Eliasverket igenom*. Omvändelsen fortskrider till en hel och full omvändelse. Nu repareras, reoveras och restaureras de elva till elva dugliga käril åt den utlovade anden. Och så stodo de på pingstafton såsom ett för pingst-Kristus »välberett folk». Där står det första skapelsebeståndet såsom upprättat rotbestånd till pingstbeståndet.

Och denna upprättelse genomfördes av den uppståndne. Den förskräckliga veckan var ändad och påskdagen inne. Och han kom och stod mitt ibland dem. Där stod »stenen», på vilken de stött sig. Men han var ännu icke pingstklippan, ty han hade ännu icke bestigit det 7:e berget, Sions berg (Heb 12:22). Också kunde de ännu icke mottaga honom såsom sådan, ty de voro ännu icke upprättade. Men han var 40-dagarnas upprättelseklippa. Och såsom sådan kunde de mottaga honom. »Frid vare **med** eder!» Men det var ännu icke pingstfriden. Ty han var ännu icke det prästvigda och tronsatta Lammet. Det var blott den förpingstliga upprättelsens frid, rotfriden, ruvningsfriden.

»Och han andades på dem och sade: Tagen helig ande» (Joh 20:19–23). Men det var ännu icke pingstanden. Det var blott upprättelsens ruvande ande. Och han ruvade dem i 40 dagar.

De nedbrytande och genombrytande födslokvalen voro utståndna. Men därmed var födelsen icke fullbordad. Utan utfödelsen ur djuret och infödelsen i den ruvande anden — vilket allt är detsamma som upprättelsen, omvändelsen, sinnesändringen eller välberedelsen — fortgingo under hela denna tid. Ty där fanns en köttsträng, genom vilken de ännu fasthänge vid djuret. Utfödelsen hade ännu icke blivit lösfödelse. Och det visar sig ock. »Vi hoppades, att Jesus av Nasaret var den, som skulle förlossa Israel». Där stack djuret fram. Och

bestraffningen blev skarp: »O, huru oförståndiga och tröghjärtade ären I icke till att tro på vad profeterna talat!« (Luk 24:21, 25). Alltså var lidandesvägen till härlighet ännu oklar för dem. Israels förlossning missuppfatta de alltfört. Att den måste bli en *inre* förlossning från djuret, från »Pilatus och Kaifas», innan den kan bli en *yttre* förlossning i ett messianskt världsrrike, det står ännu icke tydligt för dem. De befunno sig ännu i ett grumligt och tyngande nedanefter. Den jordiska och köttsliga messiasförväntningen gick igen som ett spöke i hjärta och hjärna. Och t.o.m. i avskedets stund på det 6:e berget skymtar den fram: »Herre, skall du nu i denna tid upprätta igen riket åt Israel?» (Apg 1:6). Och svaret blev ungefär detta: »Tyst med sådant!» De voro alltså icke ens då »ett för Herren välberett folk». Det blevo de först i nästa skede, de 10 dagarna mellan himmelfärden och pingst.

»O, I oförståndiga och tröghjärtade», sade mästaren. Där ligger en skarp udd i de orden. Varför? Jo, här ha vi de 40 dagarnas fara.

Lärjungarna voro väsentligen utfödda från den falske Messias, som människan i det längsta vill bruka till frälsare åt djuret i någon vitmenad gestalt, och från det falska messiasriket, som är mergudariket med skenet av Kristi namn. Men de voro ännu icke infödda i pingst-Messias och i pingstriket. Och därför trädde bilden av den falske Messias och av hans rike ideligen fram för dem under de 40 dagarna.

Denna djurbild träder visserligen fram under hela lärjungaskolan, i samma mån som utfödelsen framskrider, men i synnerhet äro de 40 och de 10 dagarna det falska bildväsendets skeden, varunder lärjungen mer än någonsin förföljes med vidklibbande bilder av sig själv och av världen. Här ha vi ett fult och vidsträckt fält: djurgalleriet med de mångtusen djurporträtten. Blott ett par små antydningar:

Till exempel: lyckas jag något, strax är jag fotograferad i betydlig försköning och förstoring. Och denna lögnbild, högmodsbild, hålles envist framför mig. Och klibbig är han som en snigel. Och stannar jag inför den, då börjar jag fastna för den. Och nu varnar Anden. Ännu kan jag komma lös. Men begär jag bilden genom att spegla mig i den och tjusas av den, då insänker den sig i min ande. Och därmed är djuret avlat i mig på nytt. Och nu är det himmelska rot-barnet i fara för att bli dödat av djurungen vid dess sida. Och det kan räddas endast genom en ny skräckveckoeld, i vilken valpen brännes ihjäl och en ny utfödelse sker. Så kom jag åter i »straffområdet». Jag fick mig en straff-finka på nytt.

Så ock de själviska bilderna av världen och av förhållandena och tingen i världen. Här gycklas upp ett önskat eller diktat vara *det* eller *det*, äga *det* eller *det*, kunna *det* eller *det*, göra *det* eller *det o.s.v.* Somligt av detta kan vara goda saker, men utförbara eller liggande utom mitt mått och min kallelse, annat åter är mer eller mindre fantastiska luftslott. Och envist hålles denna överklighetsbild inför mig. Och sysselsätter jag mig med den, då börjar den insänka sitt skenväsen i min ande. Och nu varnar Anden. Men fortsätter jag, då klibbar den sig fast i mig. Och därmed är djuret avlat i mig. Och nu måste det brännas i en ny skräckveckoeld med ny utfödelse.

Det var så Adam och Eva föllo. De sågo bilden av sig själva i trädet, sågo sig bli som Gud, om de åto av det. Begärelsen avlade. Och därpå föddes synden, djuret. I sanning en djupsinnig framställning av syndens

icke blott första, utan beständiga uppkomst i världen.

Och det var så, som frestaren sökte fälla Kristus i öknen. Bilden av honom såsom görande stenar till bröd, eller kastande sig från templets tinnar, eller ägande hela världen, denna bild av just den falske Messias, djurfrälsaren, hornormen, och av hans mergudarrike, skökodömet, ställdes framför honom, till vällustig självbespeglning och djuravlelse. Men han höll denne sädesande ifrån sig.

Och det är så, som 40-dagarsmänniskan bringas på fall. Ty hon är det väsentligen, det starkt *rotvis* upprättade kärilet med blott rot-anden i sig, men ännu icke »uppfylld» av den utlovade pingstanden. Och därför är hon så tillgänglig för fyllnadsgods från skenets och lögnens värld, som blott genom ny djuravlelse kan fånga henne.

Och genom detta bildväsen, som är tusenhövdad, genom detta ideligen återtagna invärtesfördärv kan lärjungen i årtal förhindra sin fulla utfödelse, ja, till slut omöjliggöra den. Ty han måste bli omvänd från ohörsamheten »till de rättfärdigas sinnelag». Detta sinnelag är just den 7:e anden, det första skapelsebeståndets sant naturliga rättssinne, som är första- och andrabudssinnet. Det ohörsamma rättssinnet måste upprättas till ett hörsamt rättssinne, till ett vaket, känsligt och livligt första- och andrabudssamvete, som är »de rättfärdigas sinnelag». Ty blott detta sant naturliga rättssinnelag kan bli pingstunderlaget till den eviga rättfärdighetens första- och andrabudsande. Ty denne ande kan bo endast i ett av den ruvande lag-anden upprättat första- och andrabudssinne. Förrän detta naturliga sinnelag kommer till stånd, kommer ingen pingstfödelse, helfödelse, till stånd. Ty pingstanden är första- och andrabudsanden med slaktmärket. Under någon annan gestalt än såsom första- och andrabudsande finns han aldrig i tid eller evighet till — »De rättfärdigas sinnelag» ägde alla gamla testamentets fromma. Och därför kallas de ofta för »de rättfärdiga». Det var roträttfärdigheten, som måste finnas, innan pingsträttfärdigheten kan komma till stånd. Dessa »rättfärdiga» voro det för Herren »välberedda folk», som det gamla förbundet hade till uppgift att frambringa. Och ett sådant folk blevo de elva i nästa skede.

Vi övergå nu till det.

III

Valets tid

»Han bjöd dem att icke lämna Jerusalem, utan förbida Faderns löfte.
— — Sedan gingo de tillbaka till Jerusalem från det så kallade Oljeberget. — Och de framhärddade endräktigt i bönen»
(Apg 1:4, 12, 14).

Här stå lärjungarna på det adamitiska valplanet. De voro väsentligen utfödda från synd-, skuld- och dödsanden. Det första skapelsebeståndet var i det stora hela upprättat. De innehade i huvudsak samma ståndpunkt som Adam före fallet.

De befunno sig nu invid gränsen till pingstbeståndet. Men detta består i den sionitiska första- och andrabudskärleken. Och det intages blott genom ett val, i vilket människan frivilligt gör Gud till sin Gud och ingen mer. Det är det evigt avgörande förstabudsvalet, i vilket människan tager Gud av allt hjärta, av **all** själ, av **all** kraft och av **allt**

förstånd. Det är det evighetsdiga: steget-ut, steget-ut, steget- ut! Detta val hade de förut icke kunnat göra; ty de voro icke tillräckligt utfödda från merguden. Men under de 10 dagarna kunna de det. Nu disponera de fritt över sina hjärtan. De hava en av den ruvande anden skapad makt att giva dem *helt* åt Gud eller att återgiva dem åt merguden. De äga kraft att valvis överföra rot-tron i pingst-tro, att sälja allt för skatten och pärlan. Och utan detta val stiger ingen dödlig över tröskeln till det nya förbundet, som *är, är* överjordisk, övervärldslig, evig **all**-kärlek.

De framhärdade i bönen, tills pingstdagen kom. — De 10 dagarna voro en väntetid, en djupt ingripande prövningstid. Mästaren gick bort för andra gången. Den ruvande anden drog sig tillbaka. Han skildes ifrån dem och uppfor i himmelen. Därmed ställdes de på den prövande punkten, som heter: »**Nätt-och-jämt**». Här väger och väger det, men blott »nätt och jämt». I varje sekund kan det slå över i ett otrosfall. Nu måste det innersta fram. Ett avgörande steg måste tagas; steget-ut eller steget-tillbaka. — Här känner sig människan stå i ett förunderligt nära och i ett förunderligt fjärran. I detta »nära» förnimmer hon en överjordisk kraft. Men den står »utanför». Den är så »reserverad», håller sig på ett obevekligt avstånd och giver sig så svagt, så tunt, så lätt. Den vill liksom icke släppa till sig. Därmed står hon ock i ett »fjärran». Och i detta »fjärran» gapa de två svaghetens svalg till vänster och till höger. Och ur dem stiga förargelsens dunster kväljande och frestande upp. Och »galleriet» strålar av de »härligaste» bilder, erbjudande tusen utvägar till djuravelse. Skapelsens kristall, som lärjungen bär rotvis inom sig i rotlivsskapelsen, giver starka möjligheter att tagas som rov. Det glimmar av Gud i minsta blad; allt är så hjärteinnerligt kärt och dyrt, så försmäktande ljuvt. Man vill famna allt, sjunka in i allt, ja, äta allt; men djuret vill gärna äta med. Det strålar av Gud i allt; men där strålar ock en mergud i allt. — På punkten »Nätt-och-jämt» försiggår det djupare och finare utfödelseverket, som är valverket. Här avprovas rotverket: huruvida lärjungen vill göra fullt bruk av detsamma genom steget-ut-tron. Gör han icke det, så nedflyttas han i läroskolan med åtföljande skräckvecka, stöt, såll, fara och handgrepp, samt med ny upprättelsetid; och så ställes han åter på valplanet. Så kan mästaren få hålla på med en lärjunge om och om igen i årtal, i årtionden, ja, till sist bliva tvungen att lämna honom åt mergudarna, som han icke vill släppa.

De framhärdade i bönen, tills pingstdagen kom. — De 10 dagarna äro en tid av spännande, härdande kamp. Här ha vi den andliga gymnastiken, »övningen till gudaktighet», som Paulus anbefaller. Han använder just det ord (»gymnatse»), varav vi hava ordet gymnastik: »gymnastisera dig själv till gudaktighet», säger han (1 Tim 4:7). Denna gymnastik ingår i alla skeden både före och efter pingst. Men under de 10 dagarna har den en slutgrundläggande betydelse. Det restaurerade skapelseväsendet måste övas för att kunna mottaga och använda den största gåva, som Gud kan giva en människa, den utlovade första- och andrabudsanden. Första- och andrabudsunderlaget måste härdas i de 10 dagarnas framhjärdelsekamp. Den sjuuidige naturanden (vishet, förstånd, rådfullhet, starkhet, kunskap, fruktan och rättfärdighet) måste gymnastiseras, spännas, sträckas, lära sig att lyfta, bära, bortkasta, taga, fasthålla, gå, stå o.s.v. Härpå ligger vikt. Ty utan denna övning får man

de där födelselytena, de medfödda skavankerna, som sitta kvar livet igenom och vålla evig förlust. — Denna gymnastik anbefalldes mästaren med oerhörd skärpa: Bed, sök, klappa! Var »oförsynt», »påträngande», så »stiger han upp och giver dig så mycket du behöver» (Luk 11:5–10). Detta är alltså en kamp, i vilken allt vad i lärjungen är står i spänning och sträckning. Och varför anvisar han en sådan kamp? Är Gud lomhörd eller liknöjd? Nej, det är här fråga om att få »helig ande» (v.13). Och därför är det *först* fråga om att få erforderlig och övad utfödelse för att kunna mottaga och använda den dyrbara och finkänsliga gåvan. Och därför måste lärjungen stå utanför och klappa på dörren någon tid. — Under de 10 dagarnas härdningskamp framkommer den djupare personligheten hos lärjungen. Här utmejslas särskilt det individuella, det ursprungliga och egendomliga hos honom. Just det, som han har fått och ingen annan, just det, som han är kallad att insätta i riksutvecklingen och ingen annan, det dyker upp till sin restaurerade natursida *särskilt* under denna spännings- och tränings-tid. Den tillbakadragne, fjärran stående mästaren pressar fram de fördolda skapelsedjupen i människoanden. Kärilet formas åt den utlovade anden, just på det särskilda och olika sätt, varpå han vill träda fram hos *varje* lärjunge.

De framhärdade i bönen, tills pingstdagen kom. — De 10 dagarna äro den sista akten i kampen för att inkomma genom den trånga porten. Och denna kamp ålade han lärjungarna med förfärande allvar: »*Kämpen för att komma in genom den trånga porten. Ty många, säger jag eder, skola söka att inkomma och skola dock icke kunna det*» (Luk 13:24). — Människa, människa! Den dörren står icke alltid öppen för dig. När du haft »din dag», din besökelse-tid, då stänges hon. Och sedan klappar du förgäves. Alla dina böner och rop få blott detta svar: »*Gå bort!*» (v.25–28). Din tilltagande ljumhet, i vilken du icke ens känner någon fruktan inför detta fasansfulla ord, är tecken till att dörren börjar stängas för dig.

Denna trånga port är förstabudsporten eller porten till det första sionsbudet. Och detta bud är den fyrsidiga allkärleken till Gud, det fyrsidiga allt, det fyrsidiga evangeliet, den fyrsidiga gudskraften till frälsning. Denna all-kraft *är* allt, *har* allt och *kan* allt; och den tål ingenting vid sin sida, som självt är något, *har* något och *kan* något. Och därför slappes aldrig genom porten till detta fyrsidiga förstabuds-allt något annat än det fyrsidiga förstabuds-intet, d.v.s. blott en sådan människa, som absolut icke av sig själv kan älska Gud av *allt* hjärta, all själ, *all* kraft och *allt* förstånd. Blott ett sådant människointet går igenom porten. Så trång är den. Låt oss kalla detta människointet för »**Förstabudsnollan**». Hon är rot-människan. Hon är en sådan människa, som

dels fått »låna» förstabudsanden så mycket, att hon av erfarenhet vet, att fyrsidig all-kärlek är genom honom *möjlig*, och därmed fått inse, att frälsningen ligger *inom* och *icke utom* det första sionsbudet,

dels fått en så livs levande erfarenhet av sin fullkomliga oförmåga att *utan* honom älska Gud med denna kärlek, så att hon *är* »Förstabudsnollan», *är* detta för henne själv evigt orubbliga, genom henne själv evigt ohjälpliga: »**Jag-kan-icke-själv**».

Och att *vara* ett sådant människointet det vill säga något mer än att

ideligen blott föra slikt tal på tungan. Den av Gud skapade nollan skramlar icke. Hon är ett dyrköpt erfarenhetsliv, en djup och allvarlig verklighet, som talar även då hon tiger.

Och just emedan lärjungen *är* denna vådliga och pinsamma förstabudstomhet på allt, just därför *kämpar* han på liv och död för att få allt, *få* allt, *få* det himmelska förstabuds-alltet såsom *nåd*, såsom *livsnåd*, såsom *livsgåva* utan all förtjänst.

Och märk! Människans noll-natur har två sidor: dels ådragen genom synden och dels medskapad. Självkännedomen innefattar icke blott kännedomen om den genom synden uppkomna oförmågan att hålla det första budet, utan ock kännedomen om människans ursprungliga, medskapade oförmåga att *utan* Gud hålla detta bud. Även om synden icke kommit i världen, skulle dock människan till ande, själ och kropp varit blott det *kärl*, som Gud sekundligen måste fylla upp och hålla vid makt. Blott i kraft av den ruvande förstabudsanden skulle hon kunnat bestiga det andra skapelsebeståndet. Det firsidiga förstabudslivet skulle varit en *nåd*, en oförskylld *livsgåva*, även om människan aldrig syndat. Hon *var*, *är* och *förblir* aldrig annat i sig själv än det tomma kärilet. Därav kommer det sig, att de största förstabuds jättarna på Sions berg alltid äro de största nollorna. De stå blott såsom mottagande allt av Gud till både ande, själ och kropp. De leva det äkta småbarnslivet. Längre än till nollan ha de icke kommit. Och längre kommer ingen. Att komma ut ur nollan, det är lögnen, synden. Och icke ens Kristus kom utöver den medskapade noll-naturen såsom människa. Även han måste sekundligen se Fadern i händerna efter allt (Joh 5:19).

Sålunda är »Förstabudsnollan» en för både Gud och människa oändligt *dyrbar* nolla. Hon är just det barnasinne, som mästaren med ett högtidligt och bedyrande »sannerligen» krävde av lärjungarna såsom det absolut nödvändiga *villkoret* för att inkomma i himmelriket, vilket i första hand är pingstriket (Matt 18:3). Hon är just det »barn» (rotbarn), som lärjungen *måste vara*, innan Gud kan sända sin sons ande i hans hjärta (Gal 4:6).

»Förstabudsnollan» är själva kärnan i mänsköväsensens upprättelse, själva hjärtat i skapelsebeståndets restauration. Hon är den rotvis återställda människan.

I »Förstabudsnollan» har omvändelsen blivit hel och sinnesändringen blivit sann. Hon *är* omvändelsen, *är* sinnesändringen till Gud, »till Gud» (Apg 20:21). Hon är de rättfärdigas sinnelag eller förstånd. »Förstabudsnollan» är den för Herren-anden »välberedda» människan. Hon är just detta »*allt*» (rot-allt), som Elias måste komma och upprätta först eller »ställa i lag igen», innan lärjungen kan inrymma och använda det sionitiska förstabuds-alltet, som självt *är* allt, *har* allt och *kan* allt, och som därför *aldrig* fördrager något annat än det, som är *noll* i sig självt.

Allt i himmel och på jord, i tid och evighet rör sig blott omkring det första budet, det eviga förstabudsevangeliet, den eviga förstabuds rättfärdigheten, den eviga förstabuds nåden, den eviga förstabudsanden, såsom alltings grund. Allt som skall bestå, måste stå på förstabudsgrund. Och de 10 dagarnas kamp åsyftar just, att lärjungen förbundsmässigt kommer in på denna grund. Där bjuder sig Gud i Kristus såsom den firsidiga all-kärleken till fritt val. Och där väljer och

återgiver lärjungen fritt den firsidiga all-kärleken. Denna ömsesidiga all-kärlek är, som vi sett, det nya förbundet, som binder vid Gud med sjuflätat andeband*, vilket icke »sju lidanden och nio frestelser» kunna avslita; sade Paulus.

De framhårdade i bönen, tills pingstdagen kom. — Då mästaren skildes ifrån dem, visade han dem icke tillbaka till långfredagen, icke till någon utanförfrälsning genom ett juridiskt straffvikariat. Icke ett ord om något sådant. Utan han visade dem *framåt*, till den utlovade anden, som skulle giva dem kraftbeklädnungen från höjden (Luk 24:49). Han visade dem till *sin person*. Och denne person ställde han inför dem i hela sin himmelska upphöjdhed, i hela sitt oändliga makt- och kraftmajestät: »*Mig är given all makt i himmelen och på jorden.*» Och denne person ställde han alldeles inpå dem såsom sekundligt närvarande: »*Se, jag är med eder alla dagar intill världens ände.*» Han visade dem alltså icke till sina *verk*, utan till *sig själv* såsom det fullmogna, evigt verksamma storverket, i vilket förnedringens alla verk stå på himmelsk middagshöjd.

Och de 10 dagarna voro framhårdandet just inför *personen*, tills han kom. Alltså icke ett förlitande på hans *verk*, utan på *honom själv*, icke ett väntande på en juridisk syndaförlåtelse — en sådan hade de i världsförlåtelsen — utan en väntan på själva personen, pingst-Kristus, som utförde pingstens personliga rättfärdiggörelseverk genom att såsom den utlovade kraftanden från höjden »uppfylla» dem med försoningens första- och andrabudsande, som är förlåtelse- och födelseanden i oupplöslig förening.

De framhårdade i bönen, tills pingstdagen kom. — Under de 10 dagarna fingo de alltså lära sig att intaga och fasthålla det personliga fästet i den *osynlige*. Allt försvann för dem utom personen. Så går det till. Inför den osynlige stodo de, inför honom höllo de ut. Så skall det gå till. Och därvid fingo de erfara, huru gränslöst svaga de voro i sig själva, sprödare än sprödaste strå. Hölle han dem icke, så låge de där i ohjälplig ruin. Men han kännes hålla så svagt, så »nätt-och-jämt», ja, stundom liksom icke hålla alls, så att de måste uppbjuda den skapade rot-trons hela kraft för att hålla i honom och icke ramla omkull. Ja, just så går det till.

Under de 10 dagarna fingo de alltså 10 lektioner i den viktiga »**Fästeläran**». Och hon lyder så:

»*Tag sekundligen fäste i den osynlige; aldrig, aldrig i det synliga, ty då ramlar du omkull och blir nedflyttad i bakläxeklasserna!*

Tag sekundligen fäste i Kristus; aldrig, aldrig i dig själv, ty då ramlar du omkull och blir nedflyttad!

Tag sekundligen fäste i Fadern och Mästaren; aldrig, aldrig i någon »fader och mästare», ty då ramlar du omkull och blir nedflyttad!»

Här får man lära, vad den sanna objektiviteten, grundvalen, är. Den är Jesus Kristus, själva personen. Och något högre, fastare och pålitligare att trygga sig till och vila vid, än Gud i Kristus, finns icke. Och först då, när lärjungen fått i sig den heliga hjärtskräcken för sitt klubbiga, själviska själv och för alla andra »ljuvliga» bäddar och stöd,

* De sju andarnas band (Jes 11:1-5) .

först då blir han det sanna självet, den sanna subjektiviteten, i det stora Stam-självet. Först när han icke vågar leva en sekund *utan* Herrenanden, först då är han mogen för den utlovade anden.

De framhårdade i bönen, tills pingstdagen kom. — Under de 10 dagarnas väntetid hotar en stor fara. Och den är skökofaran. Ty märk väl: just invid den trånga porten och den smala vägen ställde mästaren skökan. Just invid talet om denna port och väg ropade han ut för alla tiders lärjungar detta skakande: Giv akt!, denna genomskärande varning: »*Vakten eder för de falska profeter, som komma till eder i fårakläder, men invärtes äro glupande ulvar*» (Matt 7:13–15). Ty just vid den trånga porten storma skökoevangelisterna fram, både präster och lekmän. De äro så hjärtans beställsamma att rycka lärjungen ut ur den framhårdande kampen, som de kalla lagträldom, och att få honom in i utanförfrälsningen utanför födelsen. De skola prompt ha den personliga frälsningen i det *ofödda*. Och därför måla de ut slippaevangeliet på sådant sätt, att man slipper ifrån födelsen såsom *allena* frälsande och får den blott som ett följdsläp till utanförfrälsningen. Och så ha klofåren förstört mångt härligt Guds verk och göra det alltjämt. Men, o människa, du känner i deras närhet, att där ligger klo-ände i luften och budbortklyvande ormtunga i deras ord. Fly, fly! Ty här är faran med skenet av Kristi namn.

De framhårdade i bönen, tills pingstdagen kom. Och den kom. Och då kom det, som de så ihärdigt sökt, väntat och bett om: kraftbeklädningsen från höjden. Denna kraft hade de känt på avstånd såsom den uppehållande kraften i deras svaghet. Och denna lilla kraft togo de så väl vara på, att de kunde dagligen prisa och lova Gud (Luk 24:53). Men den som haver, honom varder givet. Och så gavs den stora kraften, den utlovade kraftanden. Och den är en beklädningsen. Men icke en utanpådräkt, icke ett fårskinn på ulven, utan en invärtesdräkt, en dräkt av ande, som på varje punkt genomkläder och genomtränger människoanden, såsom vatten genomtränger vatten. Och just emedan de nu *voro* och aldrig *blevo* något annat än ett intet i sig själva, just därför blev Kristus i dem detta oändliga allt, denna väldiga första- och andrabudskraft, som skakade hela världen.

TREDJE DELEN

Återblick och översikt

Den första lärjungaskolan är mönstret och förebilden till alla tiders lärjungaskola. *Så* som mästaren fostrade sina första lärjungar, *så* fostrar han väsentligen alla sina lärjungar i alla tider. Det finns blott *en* lärjungaskola, blott *en* nådesordning, som i sina väsentliga grunddrag är lika för alla. Det finns blott *en* port och blott *en* väg, som alla lärjungar måste gå. Det är visst.

Och vi ha nu sett, att den förpingstliga lärjungaskolan omfattar två stora skeden: lärotiden och utfödelsestiden; samt att detta senare utgöres av tre mindre skeden: skräckveckan, upprättelsestiden och valtiden. Det blir alltså 4 skeden: läroskedet och de tre utfödelseskedena.

Och i vart och ett av dessa fyra skeden finns en grundväsentlig kärna,

som är densamma i alla tider, och som aldrig får saknas hos någon lärjunge. Ty saknas den, då är han icke lärjunge hos mästaren, utan hos någon av de »mästare», som stå i skökans tjänst.

Och vari består då denna kärna?

Jo, i det första skedet består hon i mottagandet av Jesu ord. Och det är icke vad ord som helst, som går under skenet av hans namn. Utan det är det eviga evangeliets, den eviga rättfärdighetens, den eviga livsnådens, den evige andens första- och andrabudsord, på vilket mästaren upphängt både gamla och nya förbundet. *Det* är det oändligt enkla och oändligt djupa mästareordet för alla tider och för alla evigheter. Och detta ord får icke upptagas i huvudet blott; utan såsom en levande säd i hjärtat, genom vilken säd det andliga havandeskapet, rotlivet, kommer till stånd. Och detta är *så* grundväsentligt, att *utan* detta rotliv gives aldrig någon pingstfödelse. Ty det barn, som skall födas, måste finnas till *före* födelsen. Detta är visst.

Och i det andra skedet (skräckveckan) består denna kärna i nedbrytandet och upprivandet av den själviska livsgrunden, som är syndens och dödens lag, synd-, skuld- och dödsanden eller djuret, och som har sin medelpunkt och sin styrka i vildviljan, egenviljan, vilken alltid stöter emot och stöter undan den frälsande mästareviljan, »Andens lag», och som alltid vill marschera direkt in i himmelriket utan dödslikhet med mästaren. Och denna nedbrytning och rasing av djurväsendet, den gamla människan, det själviska jaget, i skålarnas domseld är en *så* grundväsentlig sak, att den förutan kan aldrig en pingstmänniska komma till stånd. Ty Lammet bor aldrig i det hjärta, där vilddjuret bor och där vildviljebocken stöter emot och stångar bort den frälsande lammviljan, som är »Andens lag». *Utan* skräckveckans nedbrytande utfödelsekval *förbliver* ande-fostret i dödsandens »moderliv» och *dör*; och människan står i fara att uppsåtligen rädda den »stötta» vild viljan och därmed födas till den motståndare, som prisgives åt elden. Detta är visst.

Och i det tredje skedet består denna kärna i den förkrossade och förskräckta rotmänniskans upprättelse, eller i den utfödda människans infödelse i den ruvande uppståndelseanden, så att hon *rotvis* sammanväxer med mästaren till en lika uppståndelse. Detta sker genom den »påblåste» (ännu icke utgjutne och uppfyllande) uppståndelseanden, i vilken rotlivet fortskrider till den första skapelsens återställda beståndsliv. Och denna begynnande, grundläggande uppståndelighet med mästaren är *så* väsentlig, att *utan* densamma kan hon aldrig *stå* på valplanet, där hon dock i likhet med Adam *måste* stå. Detta är visst.

Och i det fjärde skedet består denna kärna i den framhårdande valtrohet, som avsliter det djupare och finare bandet vid merguden, släpper allt och tager Gud såsom *allt* och såsom *En* och låter honom heta *Ett*. Och detta fria och energiska val är *så* grundväsentligt, att det förutan kommer aldrig det nya förbundet till stånd. Ty det är ett förbund mellan Gud som älskar med firsidig all-kärlek, och människan, som måste älska med firsidig all-kärlek. Och denna erbjudna kärlek kräver

ett avgörande »ja» eller »nej», och det icke blott i ord, utan *i sak, i liv*. Detta är visst.

Dessa fyra saker finnas, som vi sett, i den första lärjungaskolan. Och de äro den grundväsentliga mönsterkärna, som *måste* finnas i alla tiders lärjungaskola.

Men denna förblivande kärna framträder i ett hölje av omständigheter och förhållanden, som äro och måste vara mycket olika den första lärjungaskolan. Ty denna stod i samband med mästarens lekamliga närvaro och med det då givna rums- och tidslägets säregna gestaltning, vilket allt ju fallit bort.

Det finns sålunda mycket i den första lärjungaskolan, som icke är väsentligt och förebildande. Hit höra t.ex. de olika skedenas tidslängder, vilka anknöto sig till mästarens egna livsskeden. Så blev lärotiden över 3 år och födelsetiden många veckor med sin skräcktid av ungefär en vecka och upprättelsetid av 40 dagar och valtid av 10 dagar. Dessa bestämda tidsmått äro naturligtvis *icke* förebildande. De kunna bliva både längre och kortare. Det förebildande är blott den väsentliga kärnan i dem. Och ju förr denna kan komma till stånd, desto bättre.

Och vad särskilt beträffar de tre sista skedena, så voro dessa, såsom vi se, *oavbrutna* tidslängder i den första skolan. Även detta sammanhängande med mästarens livsskeden och är icke väsentligt. Ofta fördelas skräckveckan på flera skräck- och utfödelsetider med mellanliggande infödelsetider i den uppståndne. Och *det* av många skäl. Så t.ex. gives det lärjungar, som skulle behöva ett så hårt slag för den nödvändiga djurkrossningen eller en så het eld för den nödvändiga nedsmältningen, att de skulle förtvivla och i grund fördärvas, om det komme på en gång. Därför måste skälarnas tid fördelas på flera terminer med omväxlande vederkvickelsetider av upprättelse, uppståndelse. — Så ock valtiden. Den är sällan blott en. Lärjungen får upprepade gånger stå provväljare, innan han släpper allt och tager allt, skatten, pärlan. Och få äro säkerligen de, som icke här få någon bakläxa. Och med många får mästaren provvalsvis hålla på i åratat. Och med många av dem misslyckas han. Mästaren handlar visligt och försiktigt och med ett outsägligt tålmod. Men det har sin gräns. Och det är *lärjungen*, som sätter den gränsen. Han kan bliva *ofrälsbar*. Och därmed är det slut.

Och måttet av skräckveckokval är olika, som vi sett. Det står i samband med det ådragna »straffområdet» (Hes 24:13) och med den mer eller mindre hårda och egensinniga vildviljan, såsom vi nyss antydde, och med lärjungens särskilda uppgift i Guds rike och med mycket annat. Hos somliga kan djurets krossning och död vinnas ganska lätt. Hos andra åter är det otroligt seglivat, så att lärjungens hela jordiska livsställning och välfärd måste slås i spillror och omgestaltas. Ty dö måste djuret före pingst. Det är det väsentliga och oeftergivliga för alla.

De första lärjungarna kunde visa på en bestämd dag såsom deras andra födelsedag. Icke heller detta är väsentligt och förebildande, såsom det ju också ingenstädes kräves i skriften. Denna dag var den nytestamentliga solkvinnans, församlingens, födelsedag, som måste bryta in just på en lekamlig pingstdag, **lagens** åminnelse, då »allahanda folk under himmelen voro församlade» och då just Sions lag avlöste Sinai lag. Denna himmelska pingstdag sammanföll här med en

jordisk dag. Men detta får icke tagas som en bokstavlig och allmän regel, så att varje sann kristen måste kunna visa i almanackan på sin andra födelsedag. Ty skulle det tagas riktigt bokstavligt, då måste ju alla födas på en pingstdag. Nej, det finns många, som både hava Andens vittnesbörd, att de äro Guds barn, och som tydligt vittna om sin födelse genom oförmågan att synda, men som icke kunna angiva någon bestämd födelsedag. Och dock hava de haft sin andra födelsedag. Men en andlig dag är icke alltid en lekamlig dag, utan en tid. Den ruvande andens och med honom rotandens övergång i pingstande kan ske så småningom och oförmärkt. — Andra åter kunna visa icke blott på en viss dag, utan till och med på en viss timme, ja, nästan en viss sekund, då de blevo pingstbarn med kraftbeklädningsen från höjden, och sedan alltjämt voro det.

Man skall sålunda blott taga sikte på den väsentliga kärnan och sedan icke lagstifta för mästaren. Han förbehåller sig fria händer. Och han för sina lärjungar mycket olika, ja, ända därhän, att han i mångt och mycket har en särskild väg för varje lärjunge, nämligen just den väg, på vilken han fortast och lättast kan vinna den väsentliga och oeftergivliga kärnan.

Lärjungaskolan, både den för- och efterpingstliga, är en organisk livsutveckling från frö till frukt. Betraktom henne från nio synpunkter.

Först: Livet är organiskt.

Redan i kallelsen nedlägges fröet i hjärtat. Och i detta frö ligger hela det andliga och eviga livet inneslutet, såsom den väldiga eken en gång låg innesluten i det lilla ollonet. Människan kan aldrig få mer än hon fick första gången i och genom fröet. Ty i det fick hon allt, både Gud, himmel och jord. Men hon fick det under villkor att låta det *vara allt* och att taga och äga det i hela den fullhet, vartill hon blivit skapad att äga det. Med andra ord: hon fick det under villkor att växa upp till den paradisiska myndighetsåldern för arvet: »*allt detta*» (Upp 21:7).

Redan den lilla livsbegynnelsen, som kvider och skriar, hungrar och törstar och ännu dukar under för djuret, är värd tusen evigheter mer än ingen begynnelse. Detta är trösterikt. I samma stund, som du mottog kallelsen och därmed inträdde i skolan, i samma stund skrevs, o människa, ditt namn i himmelen, såsom ju de 70 lärjungarnas namn stodo skrivna där *långt före* pingst (Luk 10:17–20).

Men det är ock i högsta grad ansvarsfullt och uppfordrande. Ty det barn, som icke varder fött, varder ingenting av. Får icke rotbarnet bliva fullgånget och framfött, så är det förlorat.

Men på valplanet står rotmänniskan fullgången för pingstfödelsen, som är den fulla infödelsen i kraftanden från höjden och därmed den fulla utfödelsen ur all härskande synd.

Och även pingstmänniskan måste fortgå i utvecklingen genom barnaålder, ynglingaålder och fäderneålder till moget övervinnande, som just är villkoret för arvet: »*allt detta*», såsom vi sett i vårt 3:e kapitel.

Och först på den tredje födelsedagen står pingstmänniskan för evigt fullväxt genom kroppens utfödelse ur förgängelsen och infödelse i

paradisisk oförgänglighet. Sålunda förefinnes andligt liv i alla skeden av lärjungaskolan, nämligen i stigande grad allt efter det stigande skedet.

För det andra: Ordet är organiskt.

Och det är blott *ett* ord: budet, första- och andrabudsordet. Och just detta är livsfröet. Redan i och genom mottagandet av detsamma äger lärjungen frövis i själva roten av sitt människoväsen ett förstabudsallt och andrabudshelt liv. Där, inne i roten, älskar han Gud över allt och sin nästa såsom sig själv. Men denna kärlek övervinnes ofta av djuret, som är första- och andrabudssjälviskheten. Men kärleken gror, växer upp och bär frukt. Av sina två livklädnader giver han den ena åt den, som ingen har, och av sin mat gör han sammalunda. Han kräver icke ut mer än det förelagt är. Han gör icke övervåld mot någon eller orätt; han låter sig nöja med sitt o.s.v. (Luk 3:10–14). Det är sinnesändringen, rot-andens, frukter, ännu icke pingstandens. Och dessa rotandefruktar äro, även de, så nödvändiga, att utan dem hugges trädet bort (Matt 3:8–10). Dessa frukter äro själva lärandet av mästaren eller utövandet av hans milda och ödmjuka hjärta (Matt 11:29), vilket hjärta just ligger i fröet.

Och detta rot-ord, rot-hjärta, utvecklar sig dagligen allt fullare och renare under skoltiden, *om* det får det. Och på valplanet står det färdigt att övergå i pingstordet, som är det födda ordet, det födda budet, det födda första- och andrabudshjärtat.

Och detta födda ord utvecklar sig sedan dagligen till en allt fullare och renare första- och andrabudskärlek, *om* det får det. Och först på den tredje födelsedagen står pingstordet för evigt fullväxt i en fullkomligt förstabudsallt och andrabudshelt kärlek i paradisisk människogestalt till både ande, själ och kropp.

Sålunda ingår ordet och därmed lärandet, utövandet i alla skeden av lärjungaskolan, nämligen i stigande grad allt efter det stigande skedet.

För det tredje: Omvändelsen är organisk.

Redan i livsfröets mottagande sker en vändning i hjärtat till mästaren. Och i denna vändning i själva roten av människoväsendet ligger hela omvändelsen frövis innesluten. Och den utvecklar sig dagligen, *om* den får det, till en allt fullare och renare omvändelse. Och på valplanet står den fullväxt såsom rotomvändelse. Och här övergår den i pingstomvändelsen, som är den *födda* omvändelsen, kraftomvändelsen från höjden. Och denna senare utvecklar sig sedan dagligen, *om* den får det, till en allt fullare och renare omvändelse. Och först på den tredje födelsedagen står omvändelsen för evigt fullväxt genom själva kroppens vändning till Gud i paradisisk härlighet.

Sålunda ingår omvändelsen i alla skeden av lärjungaskolan, nämligen i stigande grad allt efter det stigande skedet.

För det fjärde: Sinnesändringen är organisk.

Redan i livsfröets mottagande sker en ändring i sinnet. Och i denna ändring i själva roten av människoväsendet ligger hela sinnesändringen frövis innesluten. Och den utvecklar sig dagligen, *om* den får det, till en allt fullare och renare sinnesändring. Och på valplanet står den fullväxt såsom rotsinnesändring. Och här övergår den i pingstsinnesändringen,

som är den *födda* sinnesändringen, kraftsinnesändringen från höjden. Och denna senare utvecklar sig dagligen allt fullare och renare, om den får det. Och först på den tredje födelsedagen står sinnesändringen för evigt fullväxt genom själva kroppens förändring till paradiskropp med paradisiska kroppssinnen.

Sålunda ingår sinnesändringen i alla skeden av lärjungaskolan, nämligen i stigande grad allt efter det stigande skedet.

För det femte: Upprättelsen är organisk.

Redan i livsfröets mottagande sker en upprättelse i hjärtat. Och i denna upprättelse i själva roten av människoväsendet ligger hela upprättelsen frövis innesluten. Och den utvecklar sig dagligen, om den får det, till en allt fullare och renare upprättelse. Och på valplanet står den fullväxt såsom rotupprättelse. Och här övergår den i pingstupprättelsen, som är den *födda* upprättelsen, kraftupprättelsen från höjden. Och denna senare utvecklar sig dagligen allt fullare och renare, om den får det. Och först på den tredje födelsedagen står upprättelsen för evigt fullväxt genom själva kroppens upprättelse till en paradisisk härlighetskropp.

Sålunda ingår upprättelsen i alla skeden av lärjungaskolan i stigande grad allt efter det stigande skedet.

För det sjätte: Valet är organiskt.

Redan i livsfröets mottagande väljer lärjungen Gud i Kristus. Och i detta val, som sker i själva roten av människoväsendet, ligger hela valet frövis inneslutet. Det står fritt att gå bort eller att förbliva i skolan. Och lärjungen måste oavslåtligen välja ettdera. Och detta val utvecklar sig dagligen, om det får det, till ett allt fullare och renare bortkastande av mergudarna och utväljande av Gud En och Gud Allt. Och särskilt i sållet är valet allvarligt. Det gäller att förbliva i den »vita handen» eller att bortstöta henne och överlämna sig åt den »svarta». Ty redan innan lärjungen införes i skräckveckan, har han fått tydligt och oemotsägligt erfara, att det finns en personlig Gud, som han alltså kan personligen uppträda emot och förkasta.

Och på valplanet står lärjungen fullväxt såsom väljare, såsom alltså säljare och alltköpare. Och här övergår rotvalet i pingstvalet, som är det *födda* valet, kraftvalet från höjden. Och detta utvecklar sig dagligen, om det får det, till ett allt fullare och renare utväljande av Gud En och Gud Allt, och till ett allt fullare och renare bortkastande av smutsgudarna, som uppträda i förändrade och allt farligare gestalter. Och först på tredje födelsedagen är valet för evigt fullgjort, då människan tager Gud En och Gud Allt med ett allt-hjärta, som även är ett paradisiskt kroppshjärta.

Sålunda ingår valet i alla skeden av lärjungaskolan i stigande grad allt efter det stigande skedet.

För det sjunde: Döds- och uppståndelseligheten med Kristus är organisk.

Redan i livsfröets mottagande sker i hjärtat en död från synden och en uppståndelse till livet. Och i denna död och uppståndelse i själva roten av människoväsendet ligga hela döden och hela uppståndelsen frövis inneslutna. Och de utveckla sig dagligen, om de få det, till en allt

fullare och renare döds- och uppståndelse-likhet med mästaran. Och särskilt i skräckveckan bryter döden väsentligen igenom, såsom ock uppståndelsen bryter väsentligen igenom under de »40 dagarna». Och på valplanet står lärjungen rotvis fullväxt i död och uppståndelse. Och här övergå rotdöden och rotuppståndelsen i pingstdöden och pingstuppståndelsen, som äro den födda döden från synden och den födda uppståndelsen till livet eller kraftdöden och kraftuppståndelsen från höjden. Och denna pingstdöd och pingstuppståndelse utveckla sig dagligen, om de få det, till en allt fullare och renare döds- och uppståndelse-likhet med mästaran. Och först på den tredje födelsedagen står människan för evigt fullväxt i död och uppståndelse genom själva kroppens död från döden och uppståndelse till livet.

Sålunda ingå döden med Kristus från synden och uppståndelsen med honom till livet i alla skeden av lärjungaskolan i stigande grad allt efter det stigande skedet.

För det åttonde: Försoningen är organisk.

Livsfröet utgöres just av den sionitiska första- och andrabudsanden med slaktmärket eller försoningsanden. Redan i mottagandet av detta andefrö sker i hjärtat en försoning med Gud. Och i denna försoning i själva roten av människoväsendet ligger hela försoningen frövis innesluten. Och den utvecklar sig dagligen genom den ruvande försoningsanden till en allt fullare och renare försoning med Gud, om den får det. Och under skräckveckan träder det ännu oförsonade väsendet hos lärjungen i dagen. Och under de 40 dagarna bryter försoningen igenom i kraft av den påblåsta försoningsanden. »Frid vare eder!» Det är försoningsfriden efter oförsoningens storm- och domsdagar. Och på valplanet står rotförsoningen fullväxt i den oändligt dyrbara första- och andrabudsnollan: »Jag-kan-icke-själ.» Och här övergår den i pingstförsoningen, som är den födda försoningen, kraftförsoningen från höjden. Och nu säger lärjungen: »Jag kan allt genom Kristus, som mig mäktig gör.» Och denna pingstförsoning utvecklar sig dagligen inne i Kristus till en allt fullare och renare försoning med Gud genom ett allt fullare och helare mottagande av en förstabudsall och andrabudshel kärlek, rättfärdighet, livsnåd och ande. Och först på den tredje födelsedagen står försoningen för evigt fullväxt genom själva kroppens försoning med Gud i fullkomlig helighet och härlighet.

Denna personliga och gradvisa försoning med Gud framställer Hebréerbrevet så: *Därför måste han i allt bliva lik bröderna, på det att han skulle bliva barmhärtig och en trogen överstepräst i Guds tjänst för att försona folkets synder. Ty därigenom att han själv har lidit och varit frestad, kan han hjälpa dem som frestas* (2:17, 18). Sålunda försonar han folkets synder just genom att hjälpa i frestelsen. Men att hjälpa i frestelsen, det är att hjälpa lärjungen så att han icke faller i frestelsen, alltså hjälpa från syndens övermakt. Och hela den förpingstliga skolan går ut på att hjälpa lärjungen från syndens övermakt, så att han kan *stå* i frestelsen. Och hela den efterpingstliga skolan går ut på att hjälpa honom att *stå* i de allt svårare och farligare frestelser, vilka framträda i samma mån, som han växer till i försoningen med Gud. Och denna hjälp i frestelsen är just den barmhärtige och trogne översteprästens försoningstjänst inför Gud. Och då han hjälpt lärjungen igenom den sista frestelsen, då har han till fullo

försonat hans synd. Den för evigt fullbordade omvändelsen, sinnesändringen, upprättelsen, valhandlingen, döds- och uppståndelseligheten är den fullbordade försoningen med Gud. Då har det ordet blivit uppfyllt: Låten försona eder med Gud. Detta är den subjektiva försoningen, vilken grundar sig på den objektiva, som är personen, Kristus själv. Han är försoningen; och han försonar genom att komma till gestalt i människan.

Sålunda ingår försoningen i alla skeden av lärjungaskolan i stigande grad allt efter det stigande skedet.

För det nionde: Rättfärdiggörelsen är organisk.

Livsfröet är just första- och andrabuds rättfärdigheten, som är den eviga rättfärdigheten. Redan i mottagandet av detta rättfärdighetsfrö sker en rättfärdiggörelse i hjärtat. Och i denna rättfärdiggörelse i själva roten av människoväsendet ligger hela rättfärdiggörelsen frövis innesluten. Där, inne i roten är lärjungen gjord rättfärdig. Och därför lider han av orättfärdigheten och hungrar och törstar efter rättfärdighet. Ty blott den rättfärdige kan lida av orättfärdigheten; och blott den rättfärdige kan hungra och törsta efter rättfärdighet. Och denna rättfärdiggörelse utvecklar sig dagligen genom den ruvande rättfärdighetsanden, om den får det. Och i skräckveckan blir den ännu inneboende orättfärdigheten uppenbar. Och under de 40 dagarna bryter rättfärdiggörelsen igenom i kraft av den påblåste rättfärdighetsanden. »Frid vare eder!» Det är rättfärdiggörelsens frid efter orättfärdighetens storm- och domsdagar. Och på valplanet står rot-rättfärdiggörelsen fullväxt i den oändligt dyrbara första- och andrabudsnollan: »Jag-kan-icke-själv». Och här övergår den i pingsträttfärdiggörelsen, som giver den födda rättfärdigheten, krafrättfärdiggörelsen med kraft rättfärdigheten från höjden. Och nu säger lärjungen: »Jag kan allt genom Kristus, som mig mäktig gör.» Och pingsträttfärdiggörelsen utvecklar sig dagligen inne i Kristus, den rättfärdige, till en allt fullare och helare rättfärdiggörelse genom ett allt fullare och helare mottagande av en förstabudsall och andrabudshel rättfärdighetsande. Och först på den tredje födelsedagen står rättfärdiggörelsen för evigt fullväxt i den avslutande domsrättfärdiggörelsen.

Att den personliga rättfärdiggörelsen är organisk eller sker gradvis, det lärde reformatörerna. Så säger Luther i den större förklaringen till Galaterbrevet: »Vi hava börjat rättfärdiggöras genom tron, varigenom vi fått Andens förstling, och köttets dödande tager en början, men vi äro ännu icke fullkomligt rättfärdiga; det återstår för oss, att vi skola bliva fullkomligt rättfärdiga, och detta hoppas vi »*

Och Melancthon säger i sina Loci communes (Plitts upplaga 1864, sid. 216): »Rättfärdiggörelsen är börjad, icke fulländad; vi hava mottagit Andens förstling, ännu icke fullheten; ännu vänta vi, såsom i Rom 8:23 säges, vår kropps förlossning»; och (sid. 240): »Vi hava här börjat rättfärdiggöras, ännu hava vi icke blivit färdiga med rättfärdiggörelsen, så bjuder Paulus, att vi skola förvandlas genom förnyelsen av vårt sinne, och till Filipperna säger han, att han icke redan tagit emot eller redan är fulländad utan strävar efter att taga emot.»

* Detta ord av L. är anfört av prof. Myrberg i Bibelforskaren 1892, sid. 221, noten.

Alltså ingår rättfärdiggörelsen i alla skeden av lärjungaskolan i stigande grad allt efter det stigande skedet.

Sålunda har lärjungen alltsammans redan i fröet. Och han har alltsammans på varje punkt av lärjungavägen både före och efter pingst. Livet, budet, omvändelsen, sinnesändringen, upprättelsen, valet, döds- och uppståndelseligheten, försoningen, rättfärdiggörelsen — allt detta och mycket mer därtill har lärjungen i sig både *före* pingst i och genom den ruvande anden såsom inneboende rot-ande, och *efter* pingst i och genom den inneboende pingstanden. Och han har alltsammans i varje nu. Och allt måste mottagas på nytt i varje nu. Och allt måste levas, utövas, praktiseras på nytt i varje nu. Varje lärjunga-nu är ett livets nu, ett budets nu, ett första- och andrabuds-nu, ett omvändelsens nu, ett sinnesändringens nu, ett upprättelsens nu, ett valets nu, ett dödens och uppståndelsens nu, ett försoningens nu, ett rättfärdiggörelsens nu. Allt ligger i nuet. Och allt står i ett utvecklingens nu. »*Till hjulen ropades: Rulla!, så att jag hörde det med mina öron.*» (Hes 10:13) Och det verkliga lärjungaörat hör i varje nu detta himmelska: »Rulla!» Han hör ett livets: »Rulla!», ett budets: »Rulla!», ett omvändelsens: »Rulla!», ett sinnesändringens: »Rulla!», ett upprättelsens: »Rulla!», ett valets: »Rulla!», ett döds- och uppståndelselighetens: »Rulla!», ett försoningens: »Rulla!», ett rättfärdiggörelsens: »Rulla!». Allt är i livlig rörelse inom honom. Allt välver sig omkring första- och andrabudsaxeln. Allt rullar. Men här, o lärjunge, skall du akta dig för skökan. Ty hon kan aldrig uttala det ordet: »Rulla!»; utan det blir i stället det ordet: »Lulla!» Hon lullar i sömn, så att du sover dig förbi det första budets och därmed alla budens evangelium och så varder lärjunge till skökan; och därmed är du fördärvad.

Allt följer växandets lagar. Och dem har mästaren angivit i Markus 4:25–29, såsom vi sett. Alltså intet fjäsk, intet fladderviljande eller fladderlöpande, ingen feber! Utan stilla, stadig och ihärdig skolgång just där du är ställd! Ja, just i *din* koja eller i *ditt* slott, just i *din* syssla, i *dina* sorge- och glädjeämnen, i *dina* frestelser, just inne i detta sekundliga *ditt* sitter *din* mästare på katedern och skolar just *dig* i första- och andrabudsordets mottagning och övning. Och då du icke kan hålla det sionitiska kravbudet, så håll då det sionitiska förlåtelsebudet, som är samma bud, samma ande med slaktmärket, vilket *håller* dig genom daglig, ja, sekundlig förlåtelse. Det är rotförlåtelsen, som gives av den ruvande anden i och genom rot-anden, eller rot-tron, och som sekundligen håller dig förlossad, uttagen och ren i hjärteroten, så att du kan förbliva i skolan trots all din synd och brist.

Sålunda finnes den ovannämnda »väsentliga kärnan» i hela lärjungaskolan. Lärjungen äger henne från början och i varje nu, fast i olika grad allt efter det förhandenvarande utvecklingsskedet. Detta är trösterikt. Ty om du finner, att ditt liv, din omvändelse, din sinnesändring o.s.v. äro mycket för svaga och alldeles icke någon fullgången beredelse för pingst, så må du icke förtvivla för det. Redan den svagaste början är tusen evigheter mer än ingen början. Och den, som i dig begynt det goda verket, han skall det ock fullborda. Ställ dig blott under Herren Sebaots, det är här: mästarens, allsmåktiga »Rulla!», så att du hör det med dina öron, det är, så att en förstabudsall och andrabudshel frälsning blir ditt **nu-, nu-, nu-**intresse, din oavlåtliga

huvudsak, för vilken allt annat blir bisak. Då börjar allting att sekundligen rulla i dig och omkring dig, så att allting rullar dig, tjänar dig till det bästa. Och då rullar det kraftigt mot pingst. Men får icke din frälsningssak bliva din huvudsak, din första- och andrabudsaxel, kring vilken allt välver sig, utan blott en bisak till din mergudasak, då kommer du aldrig i evighet till pingst. Vet det! »Om I söken mig av *allt* hjärta och av all själ, då skolen I finna» (5 Mos 4:29). Men halvhjärtat och halvsjälven finner aldrig och får aldrig det himmelska pingst-alltet. Minns det! Och just denna halvhet, som skökan i både storkyrkor och småkyrkor har ingnott i hjärta och själ, ja, in i själva blodet, är det största och farligaste hindret för en hel frälsning. Tusentals människor kunna icke mer gripas av någon fruktan eller fatta och fasthålla något allvar. Och därmed äro de fördärvade i själva roten. — Men vaknar du upp ur detta skökofördärv som vi mer eller mindre insupit med modersmjölken, och kommer in under Herren Sebaots mäktiga frälsningsrulla, då blir det allvar av, och det så att allt annat bleknar bort; och då går det framåt. Och framåt rullar det blott då, när det rullar in i den oändligt dyrbara nollan, som är själva kärnan i den »väsentliga kärnan». Och framme är du först då, när du är jämt lika med noll. Fullrullad för pingst är blott den, som rullat ut ur sitt själviska själv, så att han ingenting är i sig själv.

Den för-pingstliga lärjungaskolan slutar pingstafton. Men därmed är det icke slut med henne. Hon återkommer. Och det av två skäl. Och de äro dessa:

Det första: Hon återkommer såsom straffskola.

Det var Sten-Lammet, stenviljan, Sions evigt oeftergivliga lag, som i din första skola lade sig i vägen för dig. Det var mot den du stötte dig och blev »stött». Och så föll du i sållet. Men under de »40 dagarna» blev du upprättad. Och under de »10 dagarna» bad du vackert och väl om just den klippa du bortstött. Och du fick den just såsom din frälsnings klippa: försoningens första- och andrabudsande, den utlovade anden.

Men snart började du att slarva och glida och glida och slarva. Och så gled du ut ur den sionitiska lag-anden och ned i syndens och dödens lag-ande på nytt. Och nu framträdde Sten-Lammet på nytt och lade sig i din väg på något sätt, måhända med en »stenhård» skickelsevilja, som upprörde dig i grund. Och du blev »förargad och stött». Och så föll du i sållet på nytt. Och där fick du snurra och murra på nytt, tills du blev lösviden ur vildviljan och utfödd på nytt. Och så blev du milt och barmhärtigt upprättad på nytt och ställd på valplanet på nytt. Och där begärde du och fick just den stenvilja, som du stötte emot. Just hon blev din frälsningsgrund på nytt. Nu är du nöjd med henne och böjer dig under henne så hjärtinnerligt gärna. Hon smakar så gott, sötare än sötaste honung. Så länge du reste dig upp emot henne, så länge var hon Sinai förkrossande och förbannande lag. Men då du dog ut med Kristus från vildviljan, då blev hon Sions ljuvligt läkande, förlossande, förlåtande och välsignande lag. Hon blev »Andens lag», som är evangelium. Den stängande stenviljan blev först din tuktomästare eller din trånga port, i vilken du klämdes till »nollan»; sedan blev hon din frälsomästare och din smala väg. Men spänn nu bältet och håll det

sekundligen spänt; annars får du dig en än svårare skräckvecka, sjunderomarehåla, straff-finka, där du får på nytt svänga om med den svarte i sållet. Ja, det kan gå så långt, att mästaren måste lägga hela ditt jordiska liv i ruin och plocka av dig allt det du dyrast äger på jorden för att om möjligt frälsa din själ.

Det andra skälet: Den för-pingstliga lärjungaskolan återkommer såsom förnyad bottenskola.

Den nu antydda straffdomsskolan hade sin grund däri, att »du icke dömde dig själv»; och därför blev du dömd av Gud, att du icke måtte »med världen bliva fördömd» (1 Kor 11:31, 32).

Men nu kan du vara en sådan, som verkligen dömt dig själv, som dömt djuret och sänt det i döden, så snart det börjat röra på sig. Du har icke »slarvat», utan haft rättfärdighetens bälte sekundligen spänt i helig fruktan och varit en trogen och flitig sionlagsgörare. Med ett ord: du har förblivit en gren i pingststammen och burit frukt.

Men nu heter det just om en sådan: *den gren, som bär frukt, den rensar han, att den må bära mera frukt* (Joh 15:2). Och den rensningen kommer ofta i gestalten av en ny och ännu mera djupt ingripande bottenskola än den första. Se här:

Rätt som du går i ditt sekundliga »ditt» med stillhet och flit, så ligger Sten-Lammet där i din väg. En obeveklig gudsvilja stänger och kräver absolut underkastelse. Hon står där i gestalten av en djup andlig fattigdom, en brännande ökentorka, som aldrig vill taga slut, och i vilken du tycker dig totalt försmäktat; eller i gestalten av en yttre skickelse, så djupt inträngande och så precis träffande just den ömmaste punkten, att du aldrig kunnat »tro Gud om sådant». Du känner icke igen honom. Och nu brytes du upp i din innersta grund, mörka hjärteområden komma i dagen, som du aldrig kunde tro skulle finnas i dig. Och så kommer du i sållet, i elden, allt efter den grad av anstöt du tager. Men den goda handen håller dig stadigt och fast. Och så bortflyter det nya slagget. Och så återställes du på nytt och uppföres på valplanet. Och där förklarar du dig absolut nöjd med den stenhårda viljan. Och strax springer hon över i evangelium, i »Andens frälsande lag». Men nu gives den utlovade laganden i ett djup, en höjd och en vidd som aldrig tillförne; ty du blev i den nya trångporten en djupare, högre och vidare nolla än någonsin tillförne. Nu hissades du upp på en sionshöjd, som du aldrig förr skådat, ty nu står du i ett noll-djup, som räcker till för en sådan höjd. — Så blev du rensad; och nu bär du mera frukt.

Så fick Paulus en ny skräckvecka av förfärande art. Han blev »övermåttan betungad och utöver förmågan, så att han till och med misströstade om livet» (2 Kor 1:8, 9). Då gick det långt, när det gick *övermåttan och utöver förmågan* för själve Paulus. Och varför gick det honom så? Jo, »för att han icke skulle förtrösta på sig själv, utan på Gud» (v.9). Det var alltså förstabuds-nollan, som behövde stöpas om och fördjupas för att kunna inrymma det renare och djupare förstabuds-allt, vilket krävdes för kommande tid. Det var en grundlig rensning av en gren, som bar frukt. — Så få i alla tider till och med fäder och mödrar i Kristus genomgå skräckveckoeldar av så fruktansvärd art och grad, att vi småbarn icke ens kunna ana det.

Den för-pingstliga lärjungaskolan är bottenskola för den

efterpingstliga skolan, vilken i sin ordning är högskolan för det myndiga evighetslivet. Och den förra återkommer, såsom vi nu sett, dels såsom straffskola och dels såsom fördjupad bottenskola för det djupare och högre pingstlivet. Till de allt högre och högre klasserna i den efterpingstliga skolan leder en allt trångare och trångare trångport*.

FJÄRDE DELEN

Den för-pingstliga lärjungaskolan och Apostlagärningarnas omvändelser

Huru stämmer den nu antydda lärjungaskolan med de omvändelser, som framställas i Apostlagärningarna, och vilka synas gå så fort och så lätt? Jo, där råder naturligtvis en fullkomlig överensstämmelse. Den väsentliga kärnan finnes även i dem. Ty hon kan *aldrig* saknas.

Låt oss undersöka några av dessa omvändelser. Vi kunna dela dem i två slag: massomvändelser och enskildas omvändelser. Alltså:

I

Massomvändelser

Sådana omtalas särskilt i kapitlen 1-5. Den första äger rum på pingstdagen, då »församlingen ökades med omkring 3 000 personer».

Och av vad slags folk bestodo dessa 3 000? Jo, det berättas omständligt och med särskilt eftertryck, att vid det ifrågavarande tillfället bodde i Jerusalem gudfruktiga, fromma judar från allahanda folk under himmelen (2:5). De hade kommit dit för att fira pingsthögtiden. Och vid det plötsliga dånet »församlade sig hela hopen» (2:6). Och nu fingo de höra lärjungarna tala samma språk, som talades i de hednaländer, från vilka de voro. Och de uppfylldes alla av häpnad och förundran (2:7, 12). Och så vidare. Så noggrant berättas det om dessa fromma främlingar.

Och nu höll Petrus en predikan för dem och för alla Jerusalems innevånare (2:14); en sådan predikan i »andens och kraftens bevisning», som de aldrig förr hört. Ty här talade den uppståndne genom en uppstånden lärjunge. Och »de, som då togo emot hans ord, läto döpa sig» (2:41). Och de voro vid pass 3 000.

De voro alltså icke vanliga världsmänniskor, utan fromma judar från allahanda folk jämte hemmavarande judar, som stodo på väsentligen samma punkt som dessa främlingar, nämligen på en sådan punkt, att de kunde »mottaga ordet» till pingstfrälsning. De voro alltså »ett för Herren berett folk». Den väsentliga kärnan fanns där. Och nu bröt omvändelsen, sinnesändringen, igenom till en född omvändelse, en född sinnesändring: kraftomvändelsen, kraftsinnesändringen genom kraftanden från höjden.

Dessa främlingar lågo i sina hemland under den ruvande lag-anden och ägde genom honom det gammaltestamentliga rotlivet. Och de hade rest långa och farliga vägar för att i det kära Jerusalem fira den kära pingsthögtiden till åminnelse av den kära lagens utgivande på Sinai berg, vilken lag de ätit såsom honung, särskilt i deras nytestamentliga

* Vi se nu, i vilka två fall en pånyttfödd människa får åter genomgå Rom 7:e.

försmakstider, och som var dem dyrare än guld och mycket fint guld. Och just på *lagens dag* fingo de *Sinai lag* såsom *evangelium*, såsom *Sions frälsande lag*, lagd i deras hjärtan och skriven i deras sinnen, såsom »Andens lag», den försonande första- och andrabudsanden.

Sådan var den första massomvändelsen i världen. Och den står såsom mönster för alla massomvändelser i alla tider. De utgöras aldrig av en sammanrafsad hop, utan alltid av »ett för Herren berett folk». Den väsentliga kärnan finnes alltid i dem, den må nu hava kommit till stånd på längre eller kortare tid och på mycket olika och ofta djupt fördolda vägar.

Den andra massomvändelsen omtalas i 3:e och 4:e kapitlen. Petrus botar den ofärdige vid tempelporten, så att »han gick omkring och lovade Gud». Och »allt folket såg honom». Och »de blevo uppfyllda av häpnad och bestörtning» (3:1–10).

Och för dessa häpnande och bestörta folkmassor höll Petrus en predikan i apostolisk ande och kraft. Den uppståndne talade genom en uppstånden predikant.

Och under det att Petrus och de andra apostlarna talade till folket, blevo de avbrutna av prästerna m. fl. och antastade och satta i fängelse (4:1–3). »Men många av dem, som hade hört ordet, kommo till tro, och antalet av männen växte till vid pass 5 000» (4:4).

Och när apostlarna »hade blivit lösgivna, kommo de till de sina och omtalade för dem allt» (4:23). Och då de hade hört det, ropade de endräktigt till Gud i en brinnande bön (4:24–30). Och när de hade slutat att bedja, skakades platsen, där de voro församlade, och de blevo alla uppfyllda av den helige anden (4:31). Det var alltså en förnyad pingstdag efter en förnyad skräckdag och efter ett förnyat valstånd i bön.

I denna massomvändelse vid den Salomonska pelargången (3:11) träder icke den förpingstliga skolan så tydligt i dagen som vid det förra tillfället. Men hennes väsentliga kärna finnes även här. Dessa nya skaror voro ock »ett för Herren berett folk». Men denna beredelse kan framgå på mångfaldiga och fördolda vägar, såsom nyss nämndes. Och *en* sådan väg antyder Petrus i sin predikan: »*Livets furste dräpten I*» (3:15). »*Men I såväl som edra rådsherrar haven gjort detta, därför att I icke vissten bättre*» (3:17). — Ett syndaraseri kan stundom vara ett slaggflöde, under vilket framgår ett fördolt nådesflöde, vilket vid en skakande händelse eller vid ett kraftigt uppståndelseord eller, såsom här, vid båda i förening, frambyter i dagen. Där kan ligga ett innerligt kvidande barn under framvältrande massor av synd. Även hos skökor och publikaner glimmar ofta ett äkta guldkorn på bottnen av deras smutsiga hjärtan. Där skriar ej sällan ett rotbarn på de mångfaldiga lasternas vägar. Och plötsligt kan det barnet mogna till och träda fram såsom pingstbarn. En härlig första- och andrabudsnolla har mer än en gång stigit upp just ur en dypöl. Då Paulus rasade som värst, stod han »udden» närmast.

Lagens tuktomästareämbete kan antaga många gestalter. Men i någon gestalt finns han hos alla, som varda frälsta. Han var naturligtvis tuktomästare icke blott för de 3 000 på pingstdagen utan även för de tusenden, som sedan kommo till och allt framgent komma till. Ty skriften känner intet undantag från tuktomästareskolan, som just är den förpingstliga skolan.

I det femte kapitlet omtalas nya massomvändelser. Petrus slår Ananias och Safira döda till jorden med sitt kraftandeord. *»Och stor fruktan kom över hela församlingen och över alla andra, som hörde detta. Och genom apostlarna gjordes många tecken och under bland folket; och de höllo sig alla endräktigt tillsammans i Salomos pelargång. Av de andra dristade sig ingen att närma sig dem, men folket höll dem i stor ära. Och församlingen ökade alltmer med sådana som trodde på Herren, hela skaror av både män och kvinnor. Ja, det gick så långt, att man bar de sjuka ut på gatorna och lade dem på bårar och i sängar, för att, när Petrus kom gående, åtminstone hans skugga måtte falla på någon av dem. Och jämväl från städerna runt omkring Jerusalem kom folket i skaror och förde med sig sjuka och sådana, som voro plågade av orena andar, och alla blevo botade.»* (Apg 5:11–16).

En så väldig andekraft var här i rörelse; ett så starkt pingstväder gick här fram, att allt folket stod slaget av häpnad och fruktan och var uppfyllt av vördnad för dessa uppståndelsemänniskor. Motståndet bröts så långt det då skulle brytas; djuret segnar ned, den högre världen träder fram, himmelriket, som i den förnedrade var nära, är nu kommet i den uppståndne. Och det blev också uppståndelse av.

II

Enskildas omvändelser

Blott ett par exempel. Ett sådant är hedningen Kornelii omvändelse (kap. 10). *»Han var en from man, som fruktade Gud tillika med hela sitt hus; och han utdelade rikligen allmosor åt folket och bad alltid till Gud»* (10:2). *»Och en Guds ängel sade till honom: Dina böner och dina allmosor hava uppstigit till Gud och äro i åminnelse hos honom»* (10:4).

Här ha vi alltså en from hedning, som fruktade Gud och övade rättfärdighet, och som därför var honom täckelig (10:35). Han hade lagens första- och andrabudsfordran icke blott skriven i hjärtat i likhet med alla andra hedningar, utan han hade låtit denna fordran levandegöras av den ruvande lag-anden. Här var ett kraftigt rotliv, en mogen fullgånghet och härliga frukter, som tillhöra sinnesändringen.

Och nu fördes denne hedning genom underbara syner och skickelser till ett sammanträffande med Petrus (10:5–33). Och av honom fick han höra evangelium (10:34–43). Och medan Petrus talade, föll den helige anden på alla dem, som hörde hans tal (10:44). Och alla de judar, som voro med Petrus, blevo uppfyllda av häpnad över att den helige anden hade blivit given även åt hedningarna (10:45). Och han bjöd, att man skulle döpa dem i Jesu Kristi namn (10:48).

Sådan var Kornelii pingstomvändelse. Ryck alltså icke ut den ur sitt sammanhang med hans föregående liv, så att man får den till att vara en födelse utan föregående beredelse genom rotliv.

Tag så fångvaktarens i Filippi frälsning. Den omtalas i det 16:e kapitlet. *»Vid midnattstiden voro Paulus och Silas stadda i bön. Då vart plötsligt en stark jordstöt, så att fångelsets grundvalar skakades, och alla dess dörrar öppnades och alla fångarnas bojor löstes. Då vaknade fångvaktaren. Och när han såg fångelsets dörrar öppna, drog han sitt svärd och ville döda sig själv, i tanke att fångarna flytt. Men Paulus*

ropade: 'Gör dig intet ont, ty vi äro alla här.' Och han föll ned för Paulus och Silas bävande. Därpå förde han dem ut och sade : 'I herrar, vad skall jag göra, för att jag må bliva frälst?'» (Apg 16:25–30).

Alltså hade han en aning om vad frälsning var för någonting. Där hade framruvats hos honom ett frälsningsbehov, som genom dessa intill döds skakande och intill livs tröstande händelser plötsligt framföddes i dagen. — »*Tro på Herren Jesus, så bliver du och ditt hus frälst*», sade Paulus och Silas. *Och de förkunnade Guds ord för honom och för alla dem som voro i hans hus. Och han lät döpa sig med allt sitt husfolk; och han fröjdade sig över att han med allt sitt hus hade kommit till tro på Gud» (16:31–34).*

Fångvaktaren hörde alltså till dem, som i denna underbara tid voro »beskärda till evigt liv» (13:48). Där låg en fördold beredelse för Herren bakom denna avgörande natt. Ryck sålunda icke ut denna frälsning ur sitt utkorelsesammanhang med det föregående eller ur den ram av tillintetgörande förskräckelse, som omgiver denna sköna tavla. Just denna dödligt skakande händelse i förening med det tröstande ordet: »Vi äro alla här», bröt ned honom på en kort stund och lade honom på knä inför Paulus och Silas som en fullödig förstabudsnolla. Och denna nolla är själva kärnan i den »väsentliga kärnan».

Sålunda finnes det en fullkomlig överensstämmelse mellan den förpingstliga lärjungaskolan och Apostlagärningarnas omvändelser. Och denna överensstämmelse ligger i »det väsentliga». Och det allra väsentligaste är den oändligt dyrbara första- och andrabudsnollan. Hon är just det rotbarn, som ingenting är och ingenting har och ingenting kan av sig själv. Och det var just det barnet, som fanns hos de 120, vilka endräktigt framhärdade i bönen, tills pingstdagen kom. Och det är just det barnet, som finns i Apostlagärningarnas alla omvändelser. Och det måste finnas i alla tiders omvändelser. Detta är oemotsägligt.

Men för tillkomsten av detta rotbarn skola vi icke lagstadga. Ju lättare och fortare det frambringas, desto bättre. Men denna lätthet och forthet får icke drivas på bekostnad av själva barnet. Ty det hämnar sig fruktansvärt.

Man gör ofta ett oriktigt bruk av Apostlagärningarnas omvändelser. Så t.ex. skulle en talare visa för sina åhörare, huru lätt det går att bliva omvänd. Han snurrade runt på klacken inför dem och sade: »Så lätt går det.» Men någon invände: »Du gjorde ju icke helt om, utan du snurrade runt omkring, så att du strax blev vänd åt samma håll som förut.» Ja, så går det, när man gör omvändelsen för lätt. Man är strax vänd åt samma håll som förut.

Vid Apostlagärningarnas omvändelser skall man noga bemärka och fasthålla följande fyra saker:

1

Att Apostlagärningarnas tid är, såsom Petrus allra först i sin första predikan påvisar: en tidens fullbordan (2:15— 21), på vilken alla föregående tider hava syftat, och för vilken de alla varit en förberedelse; så att alla de människor, som nu fingo den utlovade anden, voro av den

ruvande laganden på fastställda utkorelsevägar förberedda för den-samme.

2

Att den säd, som var sådd i mångtusen hjärtan i Kanaans land av många väntande fromma, såsom Maria och Elisabet, Simeon och Hanna, och särskilt av Johannes Döparen och även av de 12 och de 70, som mästaren utsände att predika, och framför allt den väldiga sådd av oförfalskat tubudssäde, som gjordes av Kristus själv ända in i döden — att hela detta rotlivsbildande utsäde nu växer upp såsom pingstmänniskor, tubudsmänniskor, i Apostlagärningarnas kraftomvändelser från höjden.

3

Att Apostlagärningarnas omvändelser i regel föregingos av häpnadsväckande underverk; så dånet från himmelen och tungomålstalandet på pingstdagen, så den ofärdiges botande, så Ananias och Safiras död, jämte många andra »tecken och under». Genom dessa underbara händelser och kraftgärningar bragtes folkmassorna i en ande- och själsspänning av häpnad, fruktan och vördnad, så att de voro »utom sig» (3:11). Den himmelska världen ryckte dem in på livet och ryckte upp dem och ryckte dem med sig mot höjden. Sådant kan på en enda timme frambringa en tillintetgörande och en ut-födelse, som under andliga vardagsförhållanden skulle kräva lång tid.

4

Att Apostlagärningarnas ande är en *apostolisk* ande. Här står evangeliets predikan i en sådan sionitisk andelagsrenhet och i en sådan första- och andrabudsfullhet och på en sådan höjd av uppståndelsekraft, som hon aldrig sedan dess innehått, och som hon aldrig återfår förrän i det sjunde världens martyr- och missionsförsamling, den Harmageddoniska församlingen.

Och denne apostoliske ande tryckte en sådan tubudsprägel på församlingen, att »i hela hopen av dem, som trodde, var ett hjärta och en själ» (4:32). Där ha vi det nya förbundshjärtat, som profeterna förutsagt. Det är pingsthjärtat med pingstlagen i sig. Det är hjärtat med förbundsmässig lagläggning och lagskrivning: ett förstabudsallt och andrabudshelt hjärta, tubudshjärtat med tubudslagen eller tubuds-anden i sig. — Detta är **ett**-hjärtat. Och detta hjärta skulle inför världen vara det starkaste beviset för kristendomens sanning. Därför bad mästaren sex gånger i sin »översteprästerliga förbön» om att hans lärjungar måtte vara **ett** på det att världen måtte tro (Joh 17).

Men **ett**-hjärtat försvann; och därmed försvann även **en**-hopen, **en**-församlingen. Det blev många hopar med lika många hophjärtan. Så t.ex. fanns det i London på 1880-talet 365 sådana hop-hjärtan. Där funnos nämligen 365 olika slags kristna församlingar. Och dessa hop- eller församlingshjärtan lågo ofta i strid med varandra, avundades och motarbetade varandra och sökte utrota varandra. Och så överallt. — Och i vårt land finns den »lutherska» hopen med det »lutherska» hophjärtat, den reformerta hopen med det reformerta hophjärtat, den katolska hopen med det katolska hophjärtat o.s.v. Vi ha väl åtminstone

20 hopar med 20 hop-hjärta.

Så finns det nu i hela hopen av alla dem, som tro, icke *ett* hjärta och *en* själ. Och vad är felet? Jo, bristande pingstlag, bristande lagläggning och lagskrivning, bristande tubuds-hjärta, bristande *hel*-födelse. Hoparna ha stannat på vägen till pingst. De ha slagit sig ned vid något av stationsbergen och icke gått upp på det 7:e. det *yppersta* berget, där det finns blott en hop: de tecknade med Lammet på Sions berg. Detta, ja, detta är felet.

Så hava dessa ofödda eller fjärdedelsfödda eller halvfödda hopar blivit »skökan och hennes döttrar». Och detta månghundrahövdade skökodöme har utträngt och efterträtt den första **en**-församlingen. Månghjärtat har trätt i stället för **ett**-hjärtat. Solkvinnan såsom en även i det yttre enhetlig församling finns icke mer. Hon finns till blott såsom: »*de övriga av hennes säd, vilka hålla Guds bud och frambära Jesu vittnesbörd*» (Upp 12:17), eller såsom: »*de heliga, vilka hålla Guds bud och Jesu tro*» (14:12).

Blott dessa *budhållare*, som äro spridda i alla kyrkor, både stora och små, blott dessa »**heliga**» äro skökotidens solkvinna. Allt annat är skökan. Och märk noga skillnaden: Solkvinnans förskingrade ättlingar äro **budhållare**; —skökan och hennes ättlingar äro **budsläppare**. — Blott så skiljas bruden och skökan.

Och alla dessa budhållare kring jordens hela rund hava *ett* hjärta och *en* själ: tubudshjärtat och tubudssjälen. *De* äro **en**-hopen på Sions berg. Men de hava ingen i det yttre enhetlig församling. De äro förskingrade under hela den babyloniska skökotiden. Och först när Babel fallit eller skökan brunnit upp i konungaelden och alla budsläpparehopar blivit i världssället överförda till det oförklädda djuret, då träda dessa budhållare fram såsom den Harmageddonska martyr- och missionsförsamlingen. — Här pågår i våra dagar i det fördolda en djup, kraftig och underbar ledning och fostran av denna församling mitt under allt skökobuller. Herren på Patmos mönstrar sin här. Hållen eder redo och slagfärdiga i den sjufaldiga vapenrustningen (Ef 6:10–20). Snart ljuder signalen till samling, uppbrott och strid.

Den apostoliske tubudsanden med sin tubudspredikan och med sina kraftgärningar försvann. Och därmed försvann tubudshjärtat och tubudsförsamlingen, **ett**-hjärtat och **en**-hopen. Och därmed försvunno även de apostoliska kraftomvändelserna. Skökans omvändelser äro förfalskningar och löjlige efterapningar av de apostoliska omvändelserna. De bullrande massomvändelserna t.ex. i vårt land äro, i stort sett, blott mer eller mindre sammanrafsade hopar, som stanna dennasidan pingst. Såsom skökan har fördärvat allt annat, så har hon även fördärvat omvändelsen. Hon har icke tubudsevangeliet, och därmed har hon icke tubudsomvändelsen, utan blott en på klacken runtsnurrande omvändelse med två tubudshorn. Därav kommer det sig, att de första lärjungarnas bottenkola är så allmänt bortglömd och förfalskad. Man antingen hoppar över den och hoppar strax in i födelsen utan att vara något barn som kan födas; eller misstyder man den, såsom vore den själva det nytestamentliga förbundslivet, och tager den till föredöme för ett sådant. Så fördärvar man själar i tusental.

Och så har skökans förstabudslöse eller förstabudshalve orm-ande med skenet av Kristi namn blivit en fruktansvärd fördämning mot

kraftanden från höjden. Men med det fallande Babel falla Babels dammar. Och då det ettriga sjunderiksdjuret kastar sig över den budhållande solkvinnans budhållande ättlingar för att utrota dem från jorden, då öppnas åter de apostoliska andeflödena i samband med de apostoliska undren och kraftgärningarna, vilka flöden blivit hämmade av skökans budrateri. Och då framträda alla dessa budhållare *i ursprungligt apostolisk ande och kraft*; och då återkomma de apostoliska massomvändelserna. Och det blir sista skedet i den nu pågående världsmissionen, eller den Harmageddoniska sjunderiksmissionen före 1 000-årsriket. Också ser man redan nu en apostolisk ande och apostoliska kraftgärningar i ovanlig grad börja träda fram här och där på missionsfälten, särskilt där infödingarna själva taga hand om missionen. Härom mer i vårt 12 :e kapitel.

Dessa nu antydda »fyra saker» äro åtminstone *något* av det, som här bör noga beaktas, så att Apostlagärningarnas frälsningar icke, såsom ofta sker, ryckas ut ur sitt säregna sakläge och ur sitt givna världs- och rikssammanhang med det föregående och efterföljande.

Det gör ett vidrigt intryck, då man tager sig för att spela Petrus och vill framtvinga Petri massomvändelser och till och med fördömer åhörarna, om de icke allesammans genast »låta föda sig på nytt, såsom 3 000 föddes på nytt på pingstdagen». Då blir det som det blir: ett människoverk, som snart tager slut eller för ett tynande liv, just så som det är hos många troende.

Ett exempel. I en socken i vårt land blev ett år vid jultiden nästan en hel by på omkring 400 personer »frälst». *En* kväll »föddes 15 på nytt, en annan 27, en tredje 40» o.s.v. Och man sjöng och prisade Gud. Men snart började sångerna tystna. Och följande året var det så gott som alldeles tyst. Och den byn visade sig sedan vara den mest hårda och för Guds ord mest otillgängliga byn i hela socknen.

Så hava dessa konstlade och missledda väckelser på många trakter gått fram som förhärjande vådelldar och lämnat efter sig en förbränd och förkolnad mark, där nu »törne och tistel» frodas. Hela socknar äro fördärvade.

Om sådana rörelser finge vara, vad de mången gång verkligen äro, nämligen kallelser till lärjungaskap hos mästaren i likhet med hans första lärjungar, så kunde de bliva till mycken välsignelse. Men man sammanblandar väckelse och födelse. Den första ljuvliga känslan skruvas upp långt utöver vad den i allmänhet är, nämligen en kallelse; och man tager den såsom pingstfödelse. Man hoppar helt enkelt över bottenskolan, tuktomästareskolan, och hoppar på en gång upp på ett högt område, som man i verkligheten icke innehar, och tillskriver sig det nytestamentliga barnaskapets alla rättigheter och förmåner utan att äga den syndövertinnande födelsens rätt till dem. Så kommer man in i denna *överskattning* av sin andliga ståndpunkt, som är det största och farligaste hinder för en verklig frälsning. Och av sådana fariseiska självöverskattare vimlar det bland de troende i vår tid. Arma människor! De hava »snurrat omkring» och snurra alltjämt omkring och äro alltjämt i grunden »vända åt samma håll som förut».

Självprövning

Rannsaken eder själva, om I ären i tron, ja, proven eder själva. Eller kännen I icke med eder själva, att Jesus Kristus är i eder? Varom icke, så hållen I ej provet (2 Kor 13:5).

I ären icke i köttet utan i anden, om Guds ande annars bor i eder; men den som icke har Kristi ande, han hör icke honom till (Rom 8:9).

Vi ha nu gjort ett litet försök att framställa den förpingstliga lärjungaskolan. Och nu säger du måhända: »Jag vet icke säkert, hur jag har det. Jag har trott, att jag är ett pingstbarn; men jag fruktar, att jag är blott ett rotbarn.»

Sådana ord visa, att du är en uppriktig lärjunge. Och du skall säkerligen få svar på den frågan: »På vilken sida av pingst står jag?» Men då skall du icke vända dig till någon annan; utan du skall följa Pauli anvisning i vår text: »Rannsaka dig själv, pröva dig själv!» Du och ingen annan skall göra det.

Och han angiver även *det*, varefter du skall pröva dig, nämligen: *om* Kristus är i dig; *om* Guds ande bor i dig; *om* du har Kristi ande. Har du icke Kristi ande *boende* i dig, då hör du icke Kristus till på nytestamentligt sätt. Du kan visserligen hava honom såsom rot-ande, men med blott den står du ännu utanför det nya förbundet. Och *förbliver* du utanför det, såsom om detta vore nog, då är du förlorad.

Men nu frågar du: »Huru skall jag få veta, att jag har Kristi ande?» Jo, det skall just *han själv* säga dig och ingen annan. Och det säger han dig dels genom sitt *omedelbara* vittnesbörd med din ande, att du är ett Guds barn, dels genom sitt *medelbara* vittnesbörd i ditt samvete, att du är ett Guds barn, nämligen om du såsom Paulus »övervinner» i 7 lidanden och 9 frestelser. Detta senare är samvetets vittnesbörd »i *helig ande*» (Rom 9:1). Och först genom detta bliver andens vittnesbörd fulltonigt. Och blott så får du veta, att du har Kristi ande, nämligen genom denne ande själv. Han talar ett tydligt språk. Ty »*där Herrens ande är, där är frihet*» (2 Kor 3:17). I det hjärta, där Kristus bor, där är seger. Kristi ande är övervinnareanden. Har du den, så segrar du över allt slags synd. Ty *de som höra Kristus till, de hava korsfäst sitt kött tillika med dess lustar och begärelser* (Gal 5:24). De segra alltså över synden i själva dess rot och invärtesväsen, över hela lust- och begärfördärvet, hela sjunderomarelandet. Där Herrens ande är, där är frihet och icke sjunderomareträldom.

Men om där vittnar en ande med din ande, att du är ett Guds barn, under det att du är fånge under invärtesdjuret, det själviska begäret, då är det skökans ande, som vittnar med din ande. Och även detta vittnesbörd är en inre verklighet och det med stigande förvissning ända därhän, att en sådan människa går i döden därpå, att hon är ett Guds barn, fastän hon i grunden är ett djävulens barn. Har hon en gång fått hornormens, den förklädde Satans, avgrundslitiga och kraftiga vittnesbörd riktigt in i sin ande, då förmår icke ens Gud att rubba den vissheten. Och detta hemska skökovittnesbörd med skenet av Kristi namn och ande är, fast i olika grader, mycket allmänt i vår framskridna skökotid. Här stå vi inför en djup, hemlig och fasansfull sida av lammhornsdjurets världsfördärv.

Och även Johannes uppdrager gränsen tydligt och skarpt mellan det för-pingstliga och efter-pingstliga, mellan det ofödda och det födda: »*Var och en som är född av Gud, han gör icke synd, ty Guds säd förbliver i honom; han kan icke synda, ty han är född av Gud* (1 Joh 3:9). *Allt som är fött av Gud, det övervinner världen* (5:4). *Och allt som är i världen, köttets begärelse och ögonens begärelse och levernets högfärd, det är av världen*» (2:16).

Där har du strecket. Är du född av Gud, då är du född med oförmåga att synda. Du »övervinner världen». Och världen är djuret, framför allt invärtesdjuret, som Johannes här kallar »begärelsen». Allt som är fött av Gud, det övervinner just denna invärtesvärld, som är lust- och begärdjuret. — Födelsen omintetgör icke tillvaron av synd. Även Johannes »har synd» (1 Joh 1:9, 10). Men den uppsätter människan på tronen. Hon är konung i sitt hjärte- och livsrike. Hon härskar över synden. Födelsen fritager icke från uppstigande onda begär, men den bekläder människan med kraft från höjden att ögonblickligen giva dem det dödande lejonslaget. Födelsen borttager icke *frestelsen*. Den tvärtom växer, och antager allt farligare och starkare gestalter, alldeles som det gick för Kristus. Men den insätter människan i möjligheten att övervinna dem. Detta övervinnande är det nya förbundets skapelseväsen. Och därför äro alla 7 evighetslöftena bundna vid övervinnandet, såsom vi sett i vårt 3:e kapitel. Övervinnandet är hel-födelsen. I övervinnandet, som är kraftbeklädnings från höjden, går strecket, gränsen mellan det för-pingstliga och det efter-pingstliga.

Efter dessa ord av Paulus och Johannes kan du pröva dig. Men låt dem stå som de stå och säga vad de säga; och akta dig för skökan. Ty hon antingen går dem förbi, eller tummar och tummar hon på dem, så att de säga ingenting. Och sedan den gamla skökan så tummat bort dessa och dylika ord, som äro hennes död, så kom den moderna skökan och gjorde allting osäkert i skriften. Hon stryker ut än det och än det såsom oäkta och såsom härledande sig från en okunnighet och inskränkthet hos Kristus, eller från apostlarnas missuppfattning av hans lära o.s.v. Och det vill i sanning ett allvarligt stycke lärjungaskola till i vår långt framskridna skökotid för att bliva en så pass nolla, att man kan se Guds ord och låta det stå och låta det säga vad det säger och verkligen rätta sig därefter.

Och om du nu i din självprövning inför Gud finner, att du står *under* strecket, så behöver du, såsom vi sett förut, alldeles icke giva dig utöver för det. Vill du bliva helfödd, så att din helfödelse är *hela* ditt intresse på den punkt där du nu står, så skall du få se huru allt börjar »rulla» dig åt det hållet. Och om då mästaren sätter sig på tvären mot dig och stänger till för dig med en stenhård tvärvilja just där du ville fram, och du så kommer in i en skräck-, elds- och domstid där du får se din djupa och förskräckliga vildvilja, så vet nu, att detta var just första akten av bönhörelsen. Så svarar Gud ofta en uppriktig och älskad lärjunge av vilken han ser sig kunna göra ett käril till sitt eviga pris, göra en övervinnare, som får ärva himlarnas och evigheternas och den nya jordens: »allt detta». För att kunna giva dig detta himmelska och eviga är han alldeles inte ömhänt vid att överkorsa och taga ifrån dig detta jordiska och förgängliga, som står i vägen. Och vore han det, då vore han en klen Gud. — Och på denna första akt av bönhörelse komma de

andra. Men minns vad mästaren sade: din vän har gått till sängs; och han vill icke stiga upp. Det kräves, att du är ihärdig och påträngande, om du skall få upp honom, så att »han giver dig så mycket du behöver» (Luk 11:5–13). Utan denna ihärdighet och »oförsynthet» får du honom aldrig ur sängen. Det är visst.

Det är skökan, som förstört lärjungaskolan och bragt den ur det allmänna medvetandet. Hon har fördärvat själva livsfröet. Ty hennes frälsningsord är icke första- och andrabuds-evangeliet, utan ett budlöst evangelium. Och det saknar groddkraft. Ty intet annat ord är »säden» än de tu sions-buden, på vilka Kristus upphängde allt, och vilka han allsidigt framställde i bergspredikans budevangelium. Men dessa bud klyver hon bort och kastar dem i lagkorgen. Och den sätter hon i skrubben. Och det budlösa evangeliet ställer hon i korgen på stora bordet.

Hon lärer lärjungen att redan från början sätta en alldeles oriktig frälsningskurs. Ty hon sätter icke kurs på den uppståndne, på pingst-Kristus, på den utlovade anden, på vilken mästaren satte kursen, då han så kraftigt och ihärdigt ända in i det sista visade lärjungarna till honom. Utan hon sätter kurs på en blott och bar långfredags-Kristus och på en förfalskad sådan. Försoningen är för henne icke personen, utan verket, icke den evige första- och andrabudsanden med slaktmärket, utan en andelös plågosumma, som skall komma människan till godo på den yttre domsvägen, genom en andelös rättfärdiggörelse. Hon narrar lärjungen att lägga den personliga frälsningen i det *ofödda*, icke i det födda.

Detta ande- och budlösa frälsningsord kan icke verka något rotliv, intet skriande behov av en första- och andrabudsfrälsning genom förbundsmässig lagläggning och lagskrivning, utan blott ett behov av en budlös frälsning utanför de tu buden;

intet behov av en invärtes och övervinnande första- och andrabuds rättfärdighet, utan blott ett behov av en utvärtes, ofödd, tillräknad straffrihetsrättfärdighet, en rättfärdighet, som människan *redan har* genom världsrättfärdiggörelsen;

intet behov av frigörelse genom »Andens lag» till »Andens lag», intet behov av frigörelse från tuktomästarelag genom frälsomästarelag, utan blott ett behov av frigörelse från lag till icke-lag genom ett laglöst evangelium;

intet behov av »att gå upp till det 7:e berget», Sions frälsande lagberg, utan blott ett behov av att gå bort från alla lagberg o.s.v.

Så blir den för-pingstliga lärjungaskolan förbigången och förstörd. Skökoordet saknar himmelsk groddkraft. Och därför leder det icke *in* i skolan, utan vid sidan av den och vid sidan av pingst. Så finns det tusentals troende, som anse sig vara frälsta, men som icke ens börjat i skolan, ty de ha icke kunnat börja, då de icke haft mästarens budevangelium, som kan verka behov av förbundsmässig budfrälsning, utan blott ett budlöst skökoangelium, som verkar behov av en budlös skökofrälsning. De ha från början fått alldeles oriktig kurs. Och så går det åt oriktigt håll hela vägen. Arma människor! Men Gud skall döma skökan, som fördärvat dem.

Och så kunna tusentals »troende» aldrig föras in i en avgörande skräckvecka. Ty för att kunna genomgå en sådan måste lärjungen hava ett verkligt, välriktat rotliv, hava guld i sig, som kan uthärda elden (Sak 13:7–9). Men sådant saknas hos dessa från början missriktade. Fröet är förfalskat och har icke kunnat gro eller på sin höjd blott giva upphov till ett tynande rotliv. Och därtill kommer, att de ideligen bestormas av skökoevangelisterna med utvärtesfrälsningen och ideligen skrämmas för invärtesfrälsningen. — Och så blir där aldrig något för-pingstligt invärtesguld, aldrig något för-pingstligt »får, som Gud kan låta gå genom eld» i likhet med de första lärjungarna (13:7, 9).

Och emedan människorna icke från början få rätt kurs och klart besked om vad det gäller, icke få veta vad det kostar att bygga tornet och föra kriget (Luk 14:28–33), utan förvillas med ett budlöst, avprutat gottköpsevangelium, så blir följden även den, att många, som icke för närvarande äro beskärda till evigt liv (Apg 13:48), vilkas utkorelsetid alltså icke ännu är inne, sluta sig till, hänga med och tynga ned och fördärvas och fördärva de andra. Men se på mästaren. Han sätter rätt kurs och ger klart besked redan från början. Redan samma dag, som han »utvalde de 12», höll han bergspredikan för dem (Luk 6:12–20). Och i detta oavprutade budevangelium satte han den osvikliga kursen och gav det fulla beskedet för alla tiders alla lärjungar. Och följden blev den, att de närmaste och synliga frukterna av hans oavlåtliga budevangelium icke blevo så många, blott de 120. Men de voro äkta. Och ingen hade blivit narrad genom budlös nåd. Men i vår tid går det ut på att få *många, många*. Och för att få dem, så prutar man av på sanningen och ändrar kursen. Och för att kunna kvarhålla dessa många, så måste man pruta av alltjämt, annars springa de sin väg och springa över till de andra, där de möjligen kunna få det för bättre pris. Arma människor! De äro fördärvade i själva roten ifrån början. Och så fördärvas de i tusental i alla kyrkor, både stora och små.

Men här stunda andra tider. Det brinner i Babels alla knutar i alla kyrkor. Och konungaelden rycker allt närmare. Vilddjuret fräser och stegrar sig. Och den glänsande världsdamen med den förstabudslösa kalken sitter löst. Gott, gott! Vi vänta, att elden skall omvärva henne och förtära henne i grund; så att den himmelska hallelujasången kan stämmas upp och kyrkan i alla kyrkor stämma in och träda fram och mottaga de apostoliska flödena och stå på Harmageddon såsom den oövervinneliga budhållarehjältinnan, i vars hand, som ock är Lammets hand, belätet varder agnar och vilddjuret krossat för »1 000 år».

Halleluja, halleluja! Snart äro vi där.